

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

FRANCOUZSKÁ A ČESKÁ TERMINOLOGIE V EVROPSKÝCH
LEGISLATIVNÍCH TEXTECH ZAMĚŘENÝCH NA OBLAST:
„REGIONÁLNÍ POLITIKA A KOORDINACE STRUKTURÁLNÍCH NÁSTROJŮ“

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Autor práce: Veronika Procházková

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

2010

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

České Budějovice 28. dubna 2010

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Janu Radimskému, Ph.D. za hodnotné rady a odborné vedení práce.

Dále bych chtěla poděkovat paní PhDr. Marcele Hejtmanové, Ph.D. za cenné připomínky

Anotace

Hlavním tématem bakalářské práce je analýza francouzské a české terminologie z evropských legislativních textů zaměřených na oblast: „*Regionální politika a koordinace strukturálních nástrojů*.“ Tato práce je rozdělena na čtyři části. V první části se zabývám databází EUR-Lex, ze které jsem vybírala právníkové texty. Ve druhé části si vymezím několik důležitých pojmů týkajících se korpusů. Ve třetí části jsem se zaměřila na přípravu textů k analýze kolokací a ve čtvrté části analyzuji překlady, zejména se zaměřuji na jejich správnost. Přílohou této bakalářské práce je francouzsko-český slovníček použitých kolokací.

Abstract

The main theme of the thesis is analysing of French and Czech terminology in the European Legislative Texts Focused on the Domain: “*Regional Policy and Coordination of Structural Instruments.*” This thesis is divided into four parts. There is introduced database EUR-Lex of which I have chosen juridical texts in the first part. In the second part I determine some important terms regarding corpuses. In the third part I have concentrated on setting up the texts for collocation analysis and in the fourth one we analyze translations particularly I focus on propriety. This thesis is completed with a supplement of French-Czech collocations dictionary.

Obsah

Úvod	8
1. EUR-Lex	9
1.1. Úřední věstník	9
1.1.1. <i>Tabulka – Rozbor celexového čísla</i>	10
2. Korpusová lingvistika	12
2.1. Korpusová lingvistika	12
2.2. Korpus	12
2.3. Typy korpusů	13
2.4. Paralelní korpus.....	14
2.5. Kolokace	15
2.6. Dělení kolokací	16
3. Příprava textů k analýze kolokací	20
3.1. Výběr tématu	20
3.1.1. <i>Tabulka - Seznam vybraných textů</i>	20
3.1.2. <i>Tabulka - Názvy textů</i>	21
3.2. Úprava textů	23
3.3. ParaConc	23
3.4. Výběr termínů	23
3.4.1. <i>Tabulka - Počet slov v textech</i>	24
3.4.2 <i>Tabulka - Termíny</i>	24
3.4.3. <i>Graf - Termíny dle počtu výskytů v textu</i>	25
3.5. Dělení kolokací do tříd.....	26
3.5.1. <i>Základní třídy</i>	26
3.5.2. <i>Rozšířené třídy</i>	29
3.6. Analýza kolokací.....	31
3.6.1. <i>Graf – Dělení dle morfologické struktury</i>	32
4. Analýza překladů	33
4.1. Správnost překladu.....	33
4.2. Rozdělení kolokací a kritéria pro ověření překladů	33
4.3. Správné překlady.....	34

4.3.1. <i>Jeden překlad</i>	34
4.3.2. <i>Synonymní překlady</i>	52
4.3.3. <i>Nesyonymní překlad</i>	61
4.3.4. <i>Neúplné nebo rozšířené překlady</i>	64
4.4. <i>Nesprávné překlady</i>	67
4.5. <i>Výsledky analýzy překladů</i>	72
4.5.1. <i>Graf – Rozdělení dle počtu překladů</i>	74
4.5.2. <i>Graf – Správné a nesprávné překlady</i>	75
4.5.3. <i>Graf – Rozdělení kolokací dle správných překladů</i>	75
5. Závěr	76
Résumé	78
Bibliografie	80
Přílohy	83
Příloha A – Francouzsko-český slovníček	84

Úvod

Cílem této bakalářské práce je analýza překladů francouzské a české terminologie z evropských legislativních textů zaměřených na oblast: „Regionální politika a koordinace strukturálních nástrojů“ a zejména ověření jejich správnosti.

V první části se budu věnovat databázi EUR-Lex, ze které jsem vybírala právníkové texty. Nastíním zde tuto tematiku a také se zaměřím na Uřední věstník EU, který tvoří základ databáze.

Ve druhé kapitole jsem se věnovala teorii a to zejména korpusové lingvistice, korpusu a také jeho dělení. Blíže jsem se poté zaměřila na paralelní korpus. Do poslední části této kapitoly jsem zařadila kolokace a jejich dělení.

Následující kapitola obsahuje přípravu textů k analýze kolokací. Nejdříve nastíním vybrání tématu a zpracování textů do jednotné formy a následně výběr termínů a rozdělení kolokací do tříd.

Poslední část obsahuje samotnou analýzu překladů vybraných kolokací. V první části jsem rozdělila kolokace dle různých hledisek a následně jsem podrobně analyzovala jejich překlady, zejména ověřování jejich správnosti.

V závěrečné kapitole vyhodnotím zkoumané překlady a vytvořím francouzsko-český slovníček zkoumaných kolokací.

1. EUR-Lex

Nejdříve se zaměřím na databázi EUR-Lex, ze které jsem vybírala právnické texty, se kterými jsem poté pracovala.

Databáze EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/cs/tools/about.htm>) obsahuje právní předpisy EU a jiné dokumenty, které se jí týkají. Právní předpisy jsou závazné pouze v tom znění, v jakém je otištěn v Úředním věstníku EU. Obsah je volně přístupný na internetových stránkách. Databáze je zveřejněna ve 23 jazycích a obsahuje přes 2 815 000 dokumentů, které jsou průběžně aktualizovány (poslední aktualizace proběhla k 01/02/2010). Každý rok se rozšíří přibližně o 12 000 dokumentů.

1.1. Úřední věstník

Na portálu <http://eur-lex.europa.eu/> se nachází Úřední věstník Evropské unie (Official Journal of the European Union), který vychází každý den v 11 jazycích a tvoří základ databáze. Vychází v několika řadách, které jsou nazývány L, C, S, A.

L (legislativ) obsahuje právní předpisy, směrnice, nařízení, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.

C (Information, notices and preparatory acts) obsahuje různé informace, oznámení a přípravné akty.

S (Supplements) obsahuje vyhlášení veřejných zakázek v zemích EU.

A (Annex) jsou přílohy

Předchůdcem systému EUR-Lex byl systém CELEX, ze kterého se převzal jen systém značení dokumentů. CELEX je komplexní informační systém, do kterého jsou zařazovány předpisy trvalejšího rázu. Každý předpis má své vlastní identifikační číslo (celexové číslo), podle kterého ho lze snadno vyhledat. Struktura tohoto čísla je následující: SYYYYDNNNN. Uvedené zkratky jsou vysvětleny v tabulce, která je zveřejněna na portálu EUR-Lex (<http://www.euroleg.cz/info.htm>):

1.1.1. Tabulka – Rozbor celexového čísla

S - sektor	1 - primární legislativa – smlouvy, dohody
	2 - předpisy týkající se vztahů s nečlenskými zeměmi
	3 - sekundární legislativa, tj. směrnice, nařízení, rozhodnutí
	4 - doplňková legislativa
YYYY - letopočet vzniku předpisu	
D - druh předpisu	D - Decision - rozhodnutí
	L - Directive - směrnice
	R - Regulation - nařízení
	B - Budget - rozpočet
	A - Agreement - dohoda
	K - ECSC Recommendation - doporučení ESUO
	X - Other Acts - ostatní akty
NNNN - čtyřmístné pořadové číslo.	

Tyto předpisy jsou citovány zkratkou OJ (Official Journal) a dále následuje označení řady, čísla, data vydání a strany, na které předpis začíná.

Zajímavostí je, že celexové číslo je tvořeno pouze trojicí písmen NNN v případě sektoru 1. Tato trojice vede k číslu článku a začíná se již na 000 (Preambule).

Dle tohoto systému můžeme určit 4 zakládající smlouvy EHS/ES/EU (<http://www.euroleg.cz/info.htm>):

11957ENNN - Římská smlouva

11992ENNN - Maastrichtská smlouva

11997ENNN - Amsterdamská smlouva

12002ENNN - smlouva z Nice

U značení se používají různé typy (<http://www.eur-lex.cz/smernice-narizeni-eu/eurlex.about.asp>). Můžeme vidět označení, kdy se používá: typ dokumentu, rok a číslo v odlišných formách. Také se mění pořadí rok/číslo. U některých se tyto údaje obrací číslo/rok. Rok se může uvádět dvou- i čtyřmístně.

2. Korpusová lingvistika

V následující kapitole se budu zabývat korpusovou lingvistikou. Nastíním, co si máme představit pod termínem korpusová lingvistika, rozeberu dva velmi důležité termíny mé bakalářské práce, které se často budou opakovat, a to termín korpus a kolokace. Dále se budu zabývat paralelním korpusem obecně, abych se poté mohla zaměřit na paralelní korpus ParaConc, se kterým jsem po celou dobu pracovala.

2.1. Korpusová lingvistika

Tento obor patří mezi obory nové, protože se začal rozvíjet až v posledních dvaceti letech 20. století. Rychlý vývoj byl zapříčiněn hlavně rozvojem výpočetní techniky. Musím ovšem podotknout, že některé korpusy v menším rozsahu vznikaly již dříve. První z nich byl *Brown Corpus* (Čermák, 2004, s. 1), na kterém se podílel i lingvista českého původu Henry Kučera. Korpus byl dokončen v roce 1964 a obsahoval jeden milion textových slov.

Výhoda této metody je, že lingvista by měl mít dostatek materiálu týkající se jednoho oboru a tomu by také měly odpovídat jeho výsledky. Navíc dříve používané manuální korpusy byly značně neefektivní.

Podle Čermáka a Schmiedtové (Čermák, 2004, s. 152) lze „*korpusovou lingvistiku*“ charakterizovat jako „*disciplínu zkoumající jazyk pomocí elektronických jazykových korpusů a zabývající se i výstavbou těchto korpusů, jejich zpracováním a příslušnou metodologií*“.

2.2. Korpus

V textu jsem se několikrát zmínila o korpusu. V následující kapitole vysvětlím, co tento termín znamená z odborného hlediska.

Čermák (Čermák, 1995, s. 119) charakterizuje „*jazykový korpus*“ jako „*vnitřně strukturovaný, unifikovaný a obvykle i oindexovaný a ucelený rozsáhlý soubor*

elektronicky uložených a zpracovávaných jazykových dat většinou v textové podobě, organizovaný se zřetelem k využití pro určitý cíl, vůči němuž je pak také považován za reprezentativní.“

Existují dva základní *teoretické předpoklady a jazykové faktory* (Čermák, 1995, s. 119), ze kterých by právě existence a smysl tvorby měly vycházet:

- *„data se v korpusu objevují ve své přirozené kontextové podobě a užití, což umožňuje jejich všestranné a objektivní studium a indukci závěrů.*

- *velký rozsah korpusu minimalizuje to, že by čirou náhodou mohly převládnout zvláštní a okrajová užití jazykových jednotek nad základními a typickými; minimalizuje se tak však i problematická indukce opřená o nedostatečnou analogii.“*

Znamená to tedy, že korpus obsahuje např. určité množství textů, které jsou stejného zaměření a díky kterým můžeme porovnat překlady dané tematiky a případně odhalit různé typy překladů nebo nesrovnalosti. V historii se spíše překládaly texty o standardní délce 2 000 slov. Dnes se naopak využívají celé texty a to z toho důvodu, aby se zachovala celistvost a úplnost informací. Díky svému bohatství jsou velké korpusy neocenitelně přínosné pro lingvisty, literární vědce, informatiky, sociology, psychology a pedagogy. Mezi uživatele však patří také studenti a laici. Navíc příznivě obohatily oblast lexikografie (tvorba slovníků), která dnes staví výhradně na základě korpusů.

Pro porovnání uvádím informace, které se týkají mé práce. Pracovala jsem s paralelním korpusem (viz kapitola 2.4.), který obsahoval 87 500 slov v české části a 110 837 slov ve francouzské. Dále jsem pracovala s celými ratifikovanými texty z Evropské unie a zaměřila jsem se na oblast *„Regionální politika a koordinace strukturálních nástrojů.“* Zkoumala jsem překlady z jazyka francouzského do jazyka českého. Mým cílem bylo zaměřit se na správnost překladů.

2.3. Typy korpusů

Existuje několik druhů korpusů a dle základního lingvistického členění se rozlišují korpusy *psané a mluvené* a dále *synchronní* a *diachronní*. Čermák představuje toto rozdělení následovně (Čermák, 2004, s. 153 – 154):

- *Synchronní korpus* v dnešní době převažuje a jedná se o korpus, který staví na současných psaných textech starých maximálně několik posledních desetiletí.

- *Diachronní korpus* se zabývá vývojem jazykem (částečně nebo celkově). Můžeme zde nalézt i texty náboženské, legendické, veršované.

- *Mluvený korpus* je velmi náročné vytvořit, a proto se zatím moc nevyskytuje. Můžeme zde najít spíše jen malé a obecnější charakteristiky mluveného jazyka. Dalším problémem je získání autentických vzorků jazyka a také nářečí.

- *Paralelní korpusy* jsou tvořeny z dvou nebo více jazyků, jsou vytvářeny z překladů a obsahují tedy originální texty i jejich jinojazyčné mutace. Tuto tematiku budu rozebírat v následující kapitole.

- *Studijní korpus (learners' corpora)* je teprve na počátku vývoje, ale vzhledem k tomu, že je složený především z textů psaných studenty, kde vidíme je jich styl vyjadřování ale také chyby, může být v budoucnu velmi přínosný, co se týká zkvalitnění výuky.

- *Cvičné a testovací korpusy* jsou technické povahy a na jejich základě se trénují a vylepšují různé anotační programy a lingvistické hypotézy.

2.4. Paralelní korpus

Čermák a Schmiedtová označují paralelní korpusy jako „*korpusy dvou nebo více jazyků vytvářené z překladů, obsahují tedy vždy jednak texty originální, jednak jejich jinojazyčné mutace*“ (Čermák, 2004, s. 153).

Dále uvádím charakteristiku podle Mireille Bilger (Bilgier, 2000, s. 14): „*Nové typy korpusů byly vyvinuty pro kontrastní studie jazyků. „Paralelní korpusy“ umožňují umístit vedle sebe kapitoly, odstavce, věty a dokonce i větnou skladbu, které odpovídají dvou nebo více jazykům.*“¹

V poslední době je tento typ korpusu velmi aktuální. Způsob překladů je rozmanitější a také bohatší oproti dvoujazyčným slovníkům. V budoucnosti nepochybně

---

¹ De nouvelles sortes de corpus ont été développés pour l'étude contrastive des langues. Les „corpus parallèles“ permettent de placer côte à côte les chapitres, les paragraphes, les phrases, voire les syntagmes correspondants entre deux ou plus de deux langues.

přinese rozšíření těchto slovníků a stanou se tak velmi cenným autentickým materiálem pro výuku studentů a překladatelů.

2.5. Kolokace

Je jedním z hlavních pojmů a témat korpusové lingvistiky. Čermák (Čermák, 2006b, s. 10), který patří mezi české specialisty v tomto oboru, charakterizuje kolokaci tímto způsobem: „*kolokace jsou prvním klíčem, jehož pomocí se dostáváme k poznání způsobu, pravidel a hranic chování lexémů a skrze ně pak různými směry dále.*“

Na jedné straně se pospojováním kolokací vytvářejí věty a vyšší textové útvary. Tímto se zabývá syntaxe a odvozeně i morfologie. Na druhé straně studiem a srovnáváním kolokací docházíme k významu, ať už individuálnímu či v různé míře zobecněnému (Čermák, 2006b, s. 10), a to je pro nás velmi důležité, protože právě touto částí se budu zabývat u analýzy kolokací.

Termín kolokace můžeme také porovnat se zahraničními autory: Hausmann a Blumenthal (Blumenthal, 2006a, s. 4) definují kolokaci tímto způsobem: „*Kolokace je frazeologická kombinace báze a kolokátu. Báze (základní jednotka) je slovo, které si mluvčí libovolně vybírá bez ohledu na kolokát, protože je definovatelné, přeložitelné. Kolokát je slovo, které se váže na bázi, mluvčí vybírá na základě báze, protože bez ní není definovatelný, přeložitelný*“² (Papoušková, 2007, s. 11).

Čermák (Čermák, 2006b, s. 11) popisuje kolokaci jako „*smysluplné spojení slov/lexémů, zvláště v podobě víceslovných pojmenování, jehož vznik je podmíněn jejich vzájemnou kolokabilitou, a tedy i kompatibilitou.*“

Vysvětlení této charakteristiky je následující: *Kolokace* je v podstatě několik slov, která spojuje *sémantická vazba*, což znamená *kompatibilita* nebo-li *sémantická slučitelnost*. *Kolokabilita* je kombinatorická schopnost nebo-li schopnost kombinovat slova.

Dále bych ještě vysvětlila dva důležité pojmy: kolokát, hlava.

---

² La colocation est une combinaison phraséologique d'une base et d'un collocatif. La base est un mot que le locuteur choisit librement parce qu'il est définissable, traduisible et apprenable sans le collocatif. Le collocatif est un mot que le locuteur sélectionne en fonction de la base parce qu'il n'est pas définissable, traduisible ou apprenable sans la base

Kolokát je část kolokace, která se pojí s výchozím slovem.

Termín *hlava* neboli výchozí slovo kolokace, vymezuje Radimský (Radimský, 2006c, s. 70) jako *tvořící prvek, který dává kompozitu:*

- 1) syntaktickou kategorii
- 2) rod
- 3) syntakticko-sémantické vlastnosti (životné abstraktní jméno atd.)
- 4) význam³

Je třeba zmínit také sémantická pravidla. Tato pravidla „řídí kombinace slov a kolokace a která ukazují postupně, co je tu (proto)typické a nejčastější, průměrně běžné a všední a co už marginální, netypické, popřípadě možné, až co je nemožné.“ (Čermák, 2006b, s. 10) Bez splnění těchto pravidel by ani nemohla vzniknout smysluplná věta.

Toto si můžeme dokázat na příkladu N. Chomského, který ve své slavné větě „*Green ideas sleep furiously*“ (Zelené ideje zuřivě spí) dokázal důležitost právě sémantických pravidel (Čermák, 2006b, s. 10) a také toho, že kolokace je na nich závislá.

2.6. Dělení kolokací

Existuje několik typů kolokací. Čermák (Čermák, 2006b, s. 12) tyto kolokace rozlišuje podle několika aspektů:

- (A) systém-text (langue-parole – ustálený-neustálený)
- (B) pravidelný-nepravidelný (formálně i sémanticky)
- (C) kolokace-nekolokace (jiné stygma)
- (D) proprium-neproprium

Na základě těchto aspektů je následně dělí do těchto skupin:

---

³ ... est l'élément constituant qui transmet au composé: 1) la catégorie syntaxique; 2) le genre; 3) les traits syntaxico-sémantiques; 4) le sens.

A Systémové

- 1 pravidelné a: **termínové kolokace** (víceslovné termíny)
- cestovní kancelář, lodní doprava, kyselina sírová, to co
b: **propriální kolokace** (víceslovná propria)
- Kanárské ostrovy, Středozemní moře, Velká Británie
- 2 nepravidelné **idiomatické kolokace** (idiomy a frazémy)
- bez nadsázky, ležet ladem, údolí stínů, jen aby
extenze a přechody
- stará dobrá Anglie, černá díra

B Textové

- 3 pravidelné a: **běžné kolokace** (gramaticko-sémantické kombinace)
- letní dovolená, snadná odpověď, dřevěná tužka
b: **analytické kombinace tvarů** (analytické formy)
- šel by, byl zapsán, vzpomínající si
- 4 nepravidelné a: **individuální metaforická kolokace** (autorské metafor)
- třeslutě vtipný, virové hrátky
b: **náhodné kombinace sousední**
- (vývody) vzduchotechniky uvnitř (bytu), že v
c: **jiné kombinace** (blábol)

C Textové-systémové

- 5 **běžné kolokace uzuální**
- prát prádlo, nakrájet nadrobno, umýt si ruce

termínové kolokace (víceslovné termíny)

Dle Čermáka (Čermák, 2001, s. 223-232) je u těchto skupin kolokací problém určení hranice „termínu“ a „ustálenosti“. Tento problém lze vyřešit „aplikací prototypového přístupu rozlišujícího centrum a periferii“, díky kterému jse rozlišují lidé z oboru a neutrální lidé.

propriální kolokace (víceslovná propria)

Čermák je charakterizuje tím, že „*proprium je vždy ustálené aspoň pro malý okruh relevantních uživatelů.*“

idiomatické kolokace (idiomy a frazémy)

Čermák zde nabízí stejné řešení jako pro terménové kolokace a tedy použitím „*prototypového řešení*“ a spornost ověřit na korpusu. Neustále kolokace řadí do „*individuálních metaforických kolokací*“. Dále sem řadí různé extenze a přechody: „*frazeologická propria*“ („*stará dobrá Anglie*“), „*frazeologické termíny*“ („*černá díra*“) či skupinu „*verbonominálních kvazifrazémů*“ („*věnovat pozornost*“).

běžné kolokace (gramaticko-sémantické kombinace)

Tyto kolokace Čermák řadí do oblasti neustálených, nicméně pravidelných kombinací. Tato oblast je velmi bohatá a pestrá. Existují dva základní modely:

- „*Příklady explicitní specifikace některého inherentního sému lexému, který ji připouští nebo si někdy žádá, srov. „dovolená“ a uvedené specifikace spatiotemporální „letní“.*“
- „*Model evaluativní využívající možnosti pragmatického zaujetí stanoviska na škále „dobrý-špatný“, zde „snadná odpověď“; do něj patří pochopitelně i subtyp intenzifikační, srov. „právě ten“, „velmi zajímavý“.*“

analytické kombinace tvarů (analytické formy)

Čermák sem řadí pravidelné, ale neustálené formy lexémů jednoslovného. Dále tvrdí, že se řídí pravidly gramatiky.

individuální metaforické kolokace (autorské metafory)

Hlavním problémem je dle Čermáka jejich odlišení od běžných kolokací. Velmi rozsáhlá oblast, ale nezkoumaná.

náhodné kombinace sousední

Čermák je popisuje jako náhodné a často i nesmyslné kombinace slov, které se vedle sebe octly v důsledku slovosledu.

jiné kombinace (blábol)

Tato kombinace je sem podle Čermáka zařazena hlavně z důvodu úplnosti a také proto, že nespádají do jiných typů kolokací.

běžné kolokace uzuální

Dle Čermáka mají tyto kolokace pohyblivý charakter, ale zejména tvoří přechd mezi termínovými kolokacemi a běžnými kolokacemi.

Vybrané kolokace z mého korpusu se z většiny řadí do termínových kolokací.

3. Příprava textů k analýze kolokací

Hlavním cílem mé bakalářské práce je analyzovat vybrané kolokace z ratifikovaných textů týkající se Evropské unie. Mezi nabízenými legislativními texty jsem si vybrala oblast: „*Regionální politika a koordinace strukturálních nástrojů*“. V této části se zaměřím na výběr a přípravu těchto textů.

3.1. Výběr tématu

Na internetovém serveru EUR-Lex⁴ jsem si mezi zveřejněnými texty vybrala oblast 14 „*Regionální politika a koordinace strukturálních nástrojů*“. Tato oblast má několik dalších podkapitol. Z těchto podkapitol jsem si vybrala dvě, které svým obsahem nejlépe odpovídaly zadání bakalářské práce. Jsou to 14.10 „*Obecné zásady, programy a statistiky*“ a 14.60 „*Fondy hospodářské a sociální soudržnosti*“. Vzhledem k tomu, že všechny texty nejsou zobrazeny v českém nebo francouzském jazyce, musela jsem texty z těchto oblastí projít a následně jsem vybrala 18 textů (viz tabulka 3.1.1. Tabulka - Seznam vybraných textů) v rozsahu 337,8 normostran v českém jazyce. Vybrané dokumenty jsou převážně z řady C a některé z řady L. Jako typ dokumentu převládá stanovisko a dále následují nařízení, sdělení, průzkumné stanovisko, rozhodnutí, stanovisko z vlastní iniciativy a zpráva.

3.1.1. Tabulka - Seznam vybraných textů

Celexové číslo	Označení v Úředním věstníku	Typ dokumentu	Počet stran
32006D0702	L 291 2006	rozhodnutí	48,9
52006IR0038	C 206 2006	stanovisko z vlastní iniciativy	15,1
52007AE0615	C 168 2007	průzkumné stanovisko	25,5
52007AE0601	C 168 2007	průzkumné stanovisko	14,3

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

52007AE0600	C 168 2007	průzkumné stanovisko	16,6
52007AE0084	C 093 2008	stanovisko	20,3
52006AR0340	C 305 2007	stanovisko	17,1
52006AR0407	C 197 2007	stanovisko	13,1
52007XC0809(01)	C 186 2007	sdělení	38,2
52007SA0001	C 124 2007	zpráva	34,2
52006XC0519(03)	C 118 2006	sdělení	16,9
32005R2168	L 345 2005	nařízení	6,2
52005AE0390	C 255 2005	stanovisko	6,8
52005AE0251	C 234 2005	stanovisko	20,2
52005AE0250	C 234 2005	stanovisko	10,7
52004AR0234	C 231 2005	stanovisko	5,3
32003R0016	L 002 2003	nařízení	11,5
32002R1386	L 201 2002	nařízení	16,9

3.1.2. Tabulka - Názvy textů

CELEX	Celý název dokumentu
32006D0702	Rozhodnutí Rady ze dne 6. října 2006 o strategických obecných zásadách Společenství pro soudržnost
52006IR0038	Stanovisko Výboru regionů Politika soudržnosti a města: přínos měst a aglomerací pro růst a zaměstnanost v regionech
52007AE0615	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Doprava ve městech a metropolitních oblastech
52007AE0601	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Územní agenda
52007AE0600	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Evropské metropolitní oblasti – socioekonomické důsledky pro budoucnost Evropy
52007AE0084	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k Dopadu a důsledkům strukturální politiky na soudržnost Evropské unie
52006AR0340	Předběžné stanovisko Výboru regionů – Faktory úspěchu k předvídání restrukturalizace a zajištění jejích doprovodných opatření ve městech a regionech
52006AR0407	Stanovisko Výboru regionů – Regiony pro hospodářskou změnu
52007XC0809(01)	Zveřejnění hlavních bodů rozhodnutí o poskytnutí finanční pomoci podle nařízení Rady (ES) č. 1164/94 o zřízení Fondu soudržnosti ve znění nařízení (ES) č. 1264/1999 a (ES) č. 1265/1999

52007SA0001	Zvláštní zpráva č. 1/2007 o provádění procesů v polovině období Strukturální fondy 2000–2006, spolu s odpověďmi Komise
52006XC0519(03)	Zveřejnění hlavních bodů rozhodnutí o poskytnutí finanční pomoci podle nařízení (ES) č. 1164/94 o zřízení Fondu soudržnosti, ve znění nařízení (ES) č. 1264/1999 a (ES) č. 1265/1999
32005R2168	Nařízení Komise (ES) č. 2168/2005 ze dne 23. prosince 2005, kterým se mění nařízení (ES) č. 1831/94 o nesrovnalostech a navrácení neoprávněně vyplacených částek v souvislosti s financováním Fondu soudržnosti a organizaci informačního systému v této oblasti
52005AE0390	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Rady zakládající Fond soudržnosti KOM(2004) 494 v konečném znění – 2004/0166 (AVC)
52005AE0251	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Rady k podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) KOM (2004) 490 v konečném znění – 2004/0161 CNS
52005AE0250	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu COM (2004) 493 final
52004AR0234	Stanovisko Výboru regionů k návrhu nařízení o Fondu soudržnosti
32003R0016	Nařízení Komise (ES) č. 16/2003 ze dne 6. ledna 2003, kterým se stanoví zvláštní prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1164/94, pokud jde o způsobilost výdajů souvisejících s opatřeními spolufinancovanými Fondem soudržnosti
32002R1386	Nařízení Komise (ES) č. 1386/2002 ze dne 29. července 2002, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1164/94, pokud jde o řídicí a kontrolní systémy pro pomoc poskytovanou z Fondu soudržnosti a o postup provádění finančních oprav

Při výběru textů jsem dbala na to, aby se jednalo o texty novější. Nejstarší text tedy pochází z roku 2002 a nejnovější z roku 2008. Dále jsem měla kritérium, aby text měl minimálně 5 stran, a to z důvodu obsažnosti, aby se zde dala najít vhodná slovní zásoba, se kterou by se dalo později pracovat.

3.2. Úprava textů

Texty jsem uložila nejdříve ve formátu .doc, kde jsem také zjišťovala slovní zásobu a počet normostran v textu. Poté jsem texty srovnávala podle odstavců, aby mi program ParaConc, který následně zmíním, správně vyhledal překlady. Důležitou součástí je také vymazání nevhodných znaků na konci odstavců. Nesmíme zapomenout uložit text ve správném formátu, jinak bude program ParaConc dělat problémy. Z formátu Microsoft Office (.doc), ve kterém jsem do této doby pracovala, je nutno texty převést do textového formátu (.txt). Následně jsem pro francouzský jazyk zvolila kódování „západoevropské jazyky“ a pro český jazyk „středoevropské jazyky“.

3.3. ParaConc

Po srovnávání textů jsem začala pracovat s programem ParaConc, který mi umožnil zpracovat všechny texty zároveň. Nejdříve jsem texty nahrála do tohoto programu a tím si vytvořila paralelní korpus.

Tento program umožňuje vidět frekvenci slov („*Frequency*“) podle různých kritérií. Můžeme si vybrat mezi frekvencí zobrazující slova podle abecedy („*Alphabetic Order*“) anebo podle frekvence, která je zobrazuje podle počtu opakování v textu od nejvyšší po nejnižší („*Frequency Order*“). Dále je nabídnuto zobrazení v českém nebo ve francouzském jazyce anebo také zobrazení těchto dvou jazyků zároveň.

3.4. Výběr termínů

Vybrané texty obsahují v české části 87 500 slov a ve francouzské části 110 837 slov podle programu ParaConc. Při výběru termínů jsem se řídila podle výše uvedené možnosti – frekvence podle počtu zobrazení ve francouzském jazyce („*Frequency Order – French (Standard)*“). Ve finální fázi jsem vybrala 23 termínů.

„Termínem se obvykle chápe lexikální jednotka náležící k nějaké specializované varietě jazyka, nejčastěji k nějakému vědecko-technickému subkódu: hovoříme např. o

terminologii lékařské, právníké, apod. v protikladu k výrazům běžným, které se neomezují pouze na určitý okruh uživatelů.“ (Radimský, 2003c, s. 12)

3.4.1. Tabulka - Počet slov v textech

jazyk	počet slov
český	87 500
francouzský	110 837

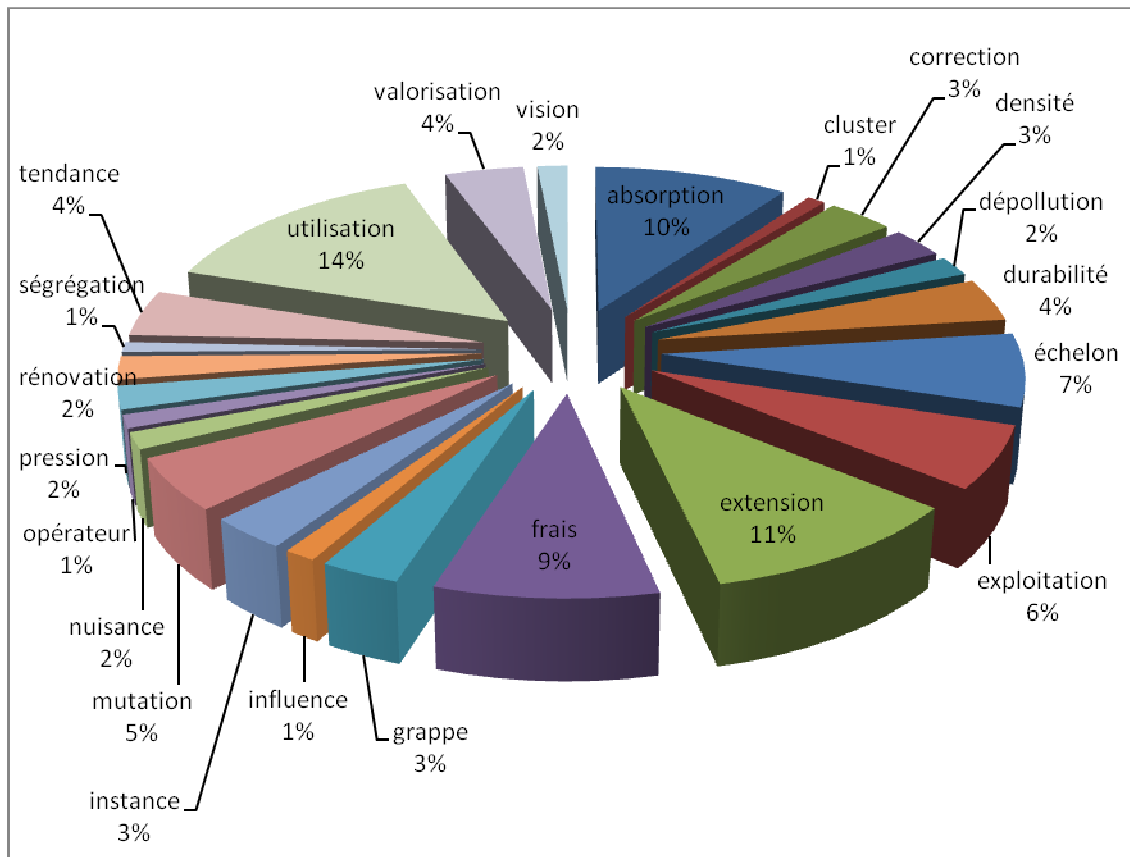
3.4.2 Tabulka - Termíny⁵

Termín	Slovní druh	počet výskytů	počet výskytů v %
absorption	s. f.	32	0,0288
cluster	s. m.	3	0,0027
correction	s. f.	11	0,0099
densité	s. f.	9	0,0081
dépollution	s. f.	6	0,0054
durabilité	s. f.	13	0,0117
échelon	s. m.	22	0,0168
exploitation	s. f.	19	0,0171
extension	s. f.	34	0,0307
frais	s. m.	28	0,0253
grappe	s. f.	10	0,009
influence	s. f.	4	0,0036
instance	s. f.	10	0,009
mutation	s. f.	16	0,0144
nuisance	s. f.	5	0,0045
opérateur	s. m.	4	0,0036
pression	s. f.	7	0,0063
rénovation	s. f.	7	0,0063
ségrégation	s. f.	3	0,0027
tendance	s. f.	14	0,0126
utilisation	s. f.	46	0,0415
valorisation	s. f.	13	0,0117
vision	s. f.	5	0,0045

⁵ Počet výskytů je vypočítáván z celkového počtu francouzských slov v korpusu (110 837) a počet výskytů v % je vypočítáván stejným způsobem.

3.4.3. Graf - Termíny dle počtu výskytů v textu

3.5. Dělení kolokací do tříd

Používá se dělení dle morfologické struktury, které popsal Michel Mathieu-Colase v práci „*Essai de typologie des noms composés français*“. Ten rozděluje kolokace do 17 základních tříd a 8 tříd, které jsou tvořené složenými tvary. Dále jsou tyto třídy rozděleny do podtříd, které dohromady tvoří více jak 700 rozdílných kategorií. (Mathieu-Colas, 1996, s. 3)

použité zkratky:

° - určitý člen (article défini)

A – přídavné jméno (adjectif)

conj. – spojka (conjonction)

N – podstatné jméno (nom)

prép. – předložka (préposition)

X - ostatní

V následujících tabulkách rozdělím kolokace dle těchto tříd. Základní třídy mají každá samostatnou tabulku, rozšiřující třídy jsem sloučila do jedné velké tabulky a seřadila podle abecedy.

3.5.1. Základní třídy

9. třída - A + N

kolokace	struktura	počet výskytů
bonne utilisation	A+N	1
différent échelon	A+N	4
faible absorption	A+N	1
grand densité	A+N	1
juste absorption	A+N	2
large utilisation	A+N	1
meilleure utilisation	A+N	3

10. třída N + A

kolokace	slovní druh	výskytů
absorption financière	N+A	5
cluster économique	N+A	1
cluster transnational compétitif et innovant	N+A	1
correction financière	N+A	5
dépollution fluviale	N+A	1
dépollution intégrée	N+A	1
durabilité écologique	N+A	1
durabilité économique	N+A	1
durabilité environnementale	N+A	5
échelon communautaire	N+A	1
échelon local	N+A	7
échelon national	N+A	6
échelon régional	N+A	4
exploitation agricole	N+A	3
forte pression	N+A	1
frais administratif	N+A	2
frais consécutifs	N+A	1
frais financier	N+A	1
frais généraux	N+A	2
frais indirects	N+A	2
grappe productive	N+A	2
grappe régionale	N+A	1
influence croissante	N+A	1
influence directe	N+A	1
influence fondamentale	N+A	1
influence positive	N+A	1
instance communautaire	N+A	2
instance décentralisée	N+A	1
instance européenne	N+A	1
instance non-gouvernementale	N+non-A	1
instance publique	N+A	1
instance territoriale	N+A	1
mutation économique	N+A	1
mutation industrielle	N+A	1
mutation socio-économique	N+A	1
mutation structurelle	N+A	6
nuisance sonore	N+A	2
nuisance urbaine	N+A	2
opérateur économique	N+A	3
opérateur indépendant	N+A	1

pression forte	N+A	1
pression importante	N+A	1
rénovation urbaine	N+A	1
ségrégation professionnelle	N+A	1
ségrégation spatiale	N+A	1
tendance économique	N+A	1
tendance forte	N+A	1
tendance générale	N+A	1
tendance territoriale	N+A	1
utilisation actuelle	N+A	1
utilisation durable	N+A	1
utilisation efficace	N+A	4
utilisation innovatrice	N+A	1
utilisation intensive	N+A	1
utilisation plus efficiente	N+plus+A	1
utilisation propre	N+A	1
valorisation touristique	N+A	1
vision critique	N+A	1

12. třída N + de + X

kolokace	slovní druh	počet výskytů
absorption des fonds	N+prép.+°+N	9
absorption de fond communautaire	N+prép.+N	1
création de grappe	N+prép.+N	1
densité du réseau	N+prép.+°+N	1
développement de grappe	N+prép.+N	1
durabilité du réseau	N+prép.+°+N	1
existence de grappe	N+prép.+N	2
exploitation de ressource	N+prép.+N	2
extension d'installation	N+prép.+N	1
extension des pistes	N+prép.+N	1
extension du métro	N+prép.+°+N	1
extension du traitement	N+prép.+°+N	1
frais d'évaluation	N+prép.+N	1
frais d'exploitation	N+prép.+N	1
frais de comptabilité	N+prép.+N	2
frais de contentieux	N+prép.+N	2
frais de déplacement	N+prép.+N	1
frais de fonctionnement	N+prép.+N	2
frais de change	N+prép.+N	1
frais de notaire	N+prép.+N	2

mutation du marché	N+prép.+°+N	1
pression de la demande	N+prép.+°+N	1
rénovation du centre	N+prép.+°+N	1
rénovation de ville	N+prép.+N	1
utilisation d'énergie	N+prép.+N	1
utilisation d'indicateurs	N+prép.+N	1
utilisation d'infrastructure	N+prép.+N	1
utilisation de la réserve	N+prép.+°+N	1
utilisation de la télématique	N+prép.+°+N	1
utilisation de la voiture	N+prép.+°+N	1
utilisation de routes	N+prép.+N	1
utilisation des crédits	N+prép.+°+N	1
utilisation des moyens	N+prép.+°+N	1
utilisation des ressources	N+prép.+°+N	1
utilisation des sols	N+prép.+°+N	1
utilisation des terres	N+prép.+°+N	1
utilisation des TIC	N+prép.+°+X	1
utilisation du potentiel	N+prép.+°+N	1
valorisation de réseau	N+prép.+N	1
vision d'ensemble	N+prép.+N	2

3.5.2. Rozšířené třídy

kolokace	slovní druh	počet výskytů
densité de la couverture du réseau ferroviaire	N+prép.+°+N+prép.+°+N+A	1
densité du réseau autoroutier	N+prép.+°+N+A	1
densité moyenne de population	N+A+prép.+N	1
dépollution de la rivière Becva	N+prép.+°+N+N	1
dépollution du cours supérieur de l'Elbe	N+prép.+°+N+A+prép.+°+N	1
durabilité à long terme	N+prép.+A+N	1
extension de la station de traitement des eaux usées	N+prép.+°+N+prép.+N+prép.+°+N+A	3
extension de la voie de gare	N+prép.+°+N+prép.+N	1
extension de l'approvisionnement en eau	N+prép.+°+N+prép.+N	1
extension de pôles d'excellence	N+prép.+N+prép.+N	1
extension du champ d'application	N+prép.+°+N+prép.+N	1
extension du phénomène de la mondialisation	N+prép.+°+N+prép.+°+N	1

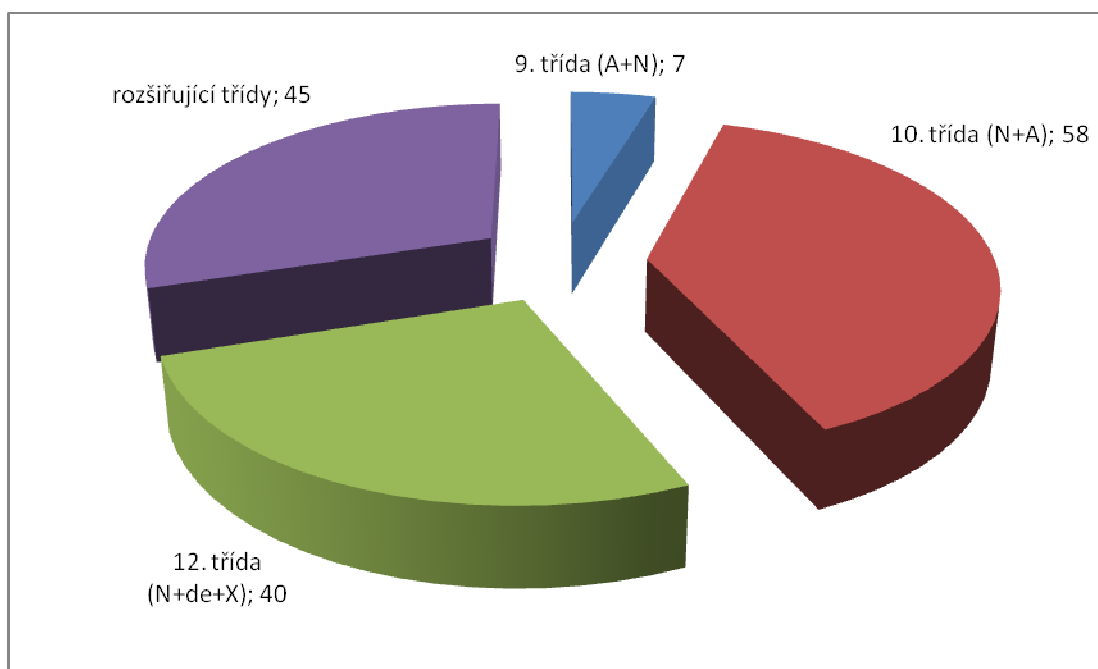
extension du quai du terminal Ro-Ro	N+prép.°+N+prép.+°+N+N	1
extension du réseau de distribution d'eau	N+prép.+°+N+prép.+N+prép.+N	1
extension du réseau d'égouts	N+prép.+°+N+prép.+N	4
extension du réseau public de collecte et de traitement des eaux usées	N+prép.+°+N+A+prép.+N+conj.+prép.+N+prép.+°+N+A	1
extension du réseau routier existant	N+prép.+°+N+A+A	1
extension urbaine anarchique	N+A+A	1
faible densité de population	A+N+prép.+N	2
frais d'expertise technique	N+prép.+N+A	2
frais de conseil juridique	N+prép.+N+A	2
grappe d'entreprise innovante	N+prép.+N+A	1
instance responsable de voie cyclable et piétonne	N+A+prép.+N+A+conj.+A	1
mesure de correction effective	N+prép.+N+A	2
mutation du paysage européen	N+prép.+°+N+A	1
mutation profonde ou dommageable	N+A+conj.+A	1
mutation structurelle inévitable	N+A+A	1
pression croissante de la mondialisation	N+A+prép.+°+N	1
principale tendance de marché international	A+N+prép.+N+A	1
renversement de tendance réussi	N+prép.+N+A	1
réseau de tramways d'une densité impressionnante	N+prép.+N+prép.+°+N+A	1
ségrégation hommes-femmes	N+N-N	1
tendance déclinante du transport public	N+A+prép.+°+N+A	1
utilisation d'équipements durables	N+prép.+N+A	1
utilisation d'immobilisations incorporelles	N+prép.+N+A	1
utilisation de nouvelle connaissance	N+prép.+A+N	1
utilisation des Fonds structurels	N+prép.+°+N+A	1
utilisation des instruments financiers	N+prép.+°+N+A	1
utilisation des ressources financières	N+prép.+°+N+A	1
utilisation des transport en commun	N+prép.+°+N+prép.+A	1
utilisation du système SEGTF	N+prép.+°+N+X	1
valorisation de déchets solides urbains	N+prép.+N+A+A	2
valorisation des déchets solides	N+prép.+°+N+A	2
valorisation effective de meilleure pratique	N+A+prép.+A+N	1
vision globale du territoire européen	N+A+prép.+°+N+A	1

3.6. Analýza kolokací

Do tříd jsem celkem rozdělila 150 kolokací. Nejdříve okomentuji rozdělení v základních třídách. Nejvíce kolokací bylo v 10. třídě, která má strukturu N + A. Zde se nacházelo 58 kolokací (39%). Druhou nejpočetnější skupinu tvořila 12. třída se strukturou N + de + X, kde bylo 40 kolokací (26%). Na třetím místě je 9. třída, která má strukturu A + N s počtem 7 kolokací (5%). V celkovém počtu byly na druhém místě rozšiřující třídy, ve kterých celkem bylo 45 kolokací (30%).

Výsledky této analýzy jsou zobrazeny v grafu na následující straně (viz 3.6.1. Graf – dělení dle morfologické struktury). Můžeme z něj vypočítat, že přes 73% zkoumaných kolokací patří do základních tříd.

3.6.1. Graf – Dělení dle morfologické struktury⁶

⁶ Uvedená čísla v tabulce znamenají počet kolokací v jednotlivých třídách. Celkem se jedná o 150 kolokací.

4. Analýza překladů

Zkoumané překlady se skládají celkem ze 150 kolokací, kde je 130 kolokací (87%) přeloženo jedním překladem a 20 kolokací (13%) přeloženo dvěma, třemi nebo pěti překlady.

4.1. Správnost překladu

Překlady kolokací jsem ověřovala v databázi ISAP (Informační systém pro aproximaci práva) v sekci „*Přehled závazných termínů pro české překlady právních předpisů ES*“, který je volně přístupný na internetových stránkách (<http://isap.vlada.cz/>). Dále v databázi IATE (InterActive Terminology for Europe), která funguje obdobně jako databáze ISAP, a která je také volně dostupná na internetových stránkách (<http://iate.europa.eu>), ale musí se dávat pozor na spolehlivost překladů. Pokud ani jedna databáze neobsahovala hledaný termín, dohledávala jsem si význam slova v multimediálním francouzském výkladovém slovníku Le petit Larousse illustré 2010 a v jednom případě i Larousse, dictionnaire encyclopédique en 2 volumes, tome 1. Dále jsem používala Francouzsko-český a česko-francouzský hospodářský slovník; Lingea velký slovník, francouzsko-český a česko-francouzský; Akademický slovník cizích slov; Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost; Tezaurus jazyka českého a Slovník českých synonym. Jednou jsem také použila Úřední věstník Evropské unie a internetové stránky Ministerstva dopravy (www.mdcz.cz) a Ředitelství silnic a dálnic (www.rsd.cz).

4.2. Rozdělení kolokací a kritéria pro ověření překladů

V této části jsem pracovala s 23 termíny a se s 150 kolokacemi. Tyto kolokace jsem rozdělila do několika skupin a to následovně:

1) správný překlad

- jeden překlad

- synonymní překlady
- nesynonymní překlady
- zkrácený nebo rozšířený překlad

2) nesprávný překlad

Dvě hlavní kategorie tvoří „*správný*“ a „*nesprávný překlad*“. Do správných překladů jsem řadila kolokace, které odpovídaly závaznosti databáze ISAP, popřípadě IATE, nebo které odpovídaly významově definici výkladového slovníku. U některých kolokací jsem také ověřovala správnost překladu s odvoláním na anglickou verzi. Patří sem kolokace, které se překládaly jedním překladem, dále synonymní a nesynonymní kolokace, alespoň s jedním správným překladem a kolokace, které byly přeloženy zkráceným nebo rozšířeným způsobem, ale přesto významově odpovídaly. Do nesprávných překladů jsem zařadila ty, které neodpovídaly databázi ISAP, IATE, popřípadě definici ve významovém slovníku nebo slovníku synonym.

4.3. Správné překlady

4.3.1. Jeden překlad

absorption

kolokace	česky-1	počet výskytů
absorption de fond communautaire	absorpce prostředků EU	1
faible absorption	nízká absorpce	1

cluster

kolokace	česky-1	počet výskytů
cluster économique	hospodářský klastr	1

correction

kolokace	česky-1	počet výskytů
correction financière	finanční oprava	5
mesure de correction effective	potřebné nápravné opatření	2

Databáze ISAP termín „*correction*“ obsahuje, ale významově neodpovídal uvedeným kolokacím. Po porovnání anglické, české a francouzské verze považují překlad „*potřebné nápravné opatření*“ za správný.

52004AR0234

„The Council decides to lift the suspension of the financial assistance from the Fund if it establishes that the Member State concerned has taken the **necessary corrective action**.“

„Le Conseil décide de cesser la suspension de l'assistance financière du Fonds s'il constate que des **mesures de correction** effectives ont été prises par l'État membre concerné.“

„Rada se rozhodne zrušit pozastavení finanční podpory z Fondu, jestliže dospěje k závěru, že příslušný členský stát provedl **potřebná nápravná opatření**.“

densité

kolokace	česky-1	počet výskytů
densité de la couverture du réseau ferroviaire	hustota železniční stě	1
densité du réseau	hustá síť	1
densité moyenne de population	průměrná hustota zalidnění	1
faible densité de population	řídke osídlení	2
grande densité	vysoká hustota	1
réseau de tramways d'une densité impressionnante	mimořádně hustá síť tramvajů	1

dépollution

kolokace	česky-1	počet výskytů
dépollution de la rivière Becva	Čistá Bečva	1
dépollution du cours supérieur de l'Elbe	Čisté horní Labe	1
dépollution fluviale	vyčištění řeky	1
dépollution intégrée	integrované čištění	1

V databázi ISAP se nachází kolokace „*équipements de la prévention de la pollution et de dépollution*“, která je závazně přeložena jako „zařízení pro prevenci znečišťování a odstranění důsledku znečištění“. U výrazů „*dépollution de la rivière Becva*“ a „*dépollution du cours supérieur de l'Elbe*“ jsem po přečtení textů zjistila, že se jedná o pracovní název projektu. Pro názornost uvádím příklad týkající se „*dépollution du cours supérieur de l'Elbe*“. Texty jsou v anglickém, francouzském a českém jazyce, také přikládám text, podle kterého je jasné, že jde o pracovní název. Tento text se nacházel o pár řádek výše, než uvedené projekty. Výkladový slovník (Larousse, 2009⁷) charakterizuje „*dépollution*“ tímto způsobem: „*Action de dépolluer; son résultat.*“ Překlady díky těmto zjištěním považuji za správné.

52007XC0809(01)

„Projet no | Intitulé | Coût total (EUR) | Concours du Fonds de cohésion (EUR) | Début/fin d'exécution prévus | Date de décision |“

„2005CZ16CPE022 | [Clean Upper Elbe](#) (Ciste Horni Labe) | 14726131 | 10897337 | 22.12.2006 | 31.12.2009 | 22.12.2006 |“

„2005CZ16CPE022 | [Dépollution du cours supérieur de l'Elbe](#) (Ciste Horni Labe) | 14726131 | 10897337 | 22.12.2006 | 31.12.2009 | 22.12.2006 |“

---

⁷ Používala jsem multimediální verzi výkladového slovníku Le petit Larousse illustré 2010, kde nejsou zobrazeny stránky. Z tohoto důvodu také nejsou u citací uvedeny.

durabilité

kolokace	česky-1	počet výskytů
durabilité à long terme	dlouhodobá udržitelnost	1
durabilité du réseau	udržitelnost sítě	1
durabilité écologique	ekologická udržitelnost	1
durabilité économique	trvalý hospodářský charakter	1

Databáze ISAP obsahuje termín „*durabilité environnementale*“, který se překládá jako „*environmentální udržitelnost*“ a je charakterizován jako pomocný termín. Dále jsem dále vyhledávala tento termín ve výkladovém slovníku (Larousse, 2009), kde je charakterizován takto „*Qualité de ce qui est durable*.“ Pro názornost uvádím text pro kolokaci „*durabilité économique*“ v anglické, francouzské a české verzi. Všechny překlady považuji za správné.

52005AE025

„The development of rural areas clearly involves the principle of territorial cohesion. All the same, the Committee emphasises that to ensure the **economic** and social **sustainability** of these areas, it is necessary to take into account the contribution of the Common Agricultural Policy's two pillars to the maintenance and creation of employment in all the EU's regions (...).“

„Le développement des territoires ruraux relève bien évidemment du principe de cohésion territoriale. Toutefois, le Comité souligne que si l'on veut assurer la **durabilité économique** et sociale de ces territoires, il est nécessaire de prendre en compte les apports de la Politique agricole commune, avec ses deux piliers, dans le maintien et la création d'emplois sur l'ensemble des territoires européens (...).“

„Rozvoj venkovských oblastí samozřejmě podléhá principu územní soudržnosti. Výbor nicméně připomíná, že chceme-li zajistit **trvalý hospodářský** a sociální **charakter** těchto území, bude nutné vzít v potaz přínos Společné zemědělské politiky a jejích dvou pilířů pro vytváření pracovních míst na celém území Evropské unie (...)“

échelon

kolokace	česky-1	počet výskytů
échelon communautaire	úroveň Společenství	1

extension

kolokace	česky-1	počet výskytů
extension d'installation	rozšíření zařízení	1
extension de la station de traitement des eaux usées	rozšíření čistírny odpadních vod	3
extension de la voie de gare	rozšíření staniční koleje	1
extension de l'approvisionnement en eau	rozšíření zásobování vodou	1
extension de pôles d'excellence	růst pólů excelence	1
extension des pistes	rozšíření rozjezdových drah	1
extension du champ d'application	rozšíření pole působnosti	1
extension du quai du terminal Ro-Ro	rozšíření roll on/roll off terminálu	1
extension du réseau de distribution d'eau	rozšíření dodávek vody	1
extension du réseau public de collecte et de traitement des eaux usées	rozšíření sběru a čištění odpadních vod ve městě	1
extension du réseau routier existant	rozvoj sítě silnic	1

U výrazu „*extension des pistes*“ nalezneme v českém překladu: „*rozšíření rozjezdových drah*“. Překlad je správný, což můžeme vidět po porovnání s anglickou verzí textu.

52006XC0519(03)

„Riga Airport: [Runway Extension](#) and Lighting System Re-construction“

„Aéroport de Riga: [extension des pistes](#) et reconstruction du système d'éclairage.“

„Letiště v Rize: [rozšíření rozjezdových drah](#) a rekonstrukce světelného systému.“

frais

kolokace	česky-1	počet výskytů
frais consécutifs	sekundární náklady	1
frais d'expertise technique	náklady na odborně technické poradenství	2
frais d'exploitation	provozní náklady	1
frais de comptabilité	náklady na účetnictví	2
frais de conseil juridique	náklady na právní poradenství	2
frais de contentieux	náklady na soudní řízení	2
frais de déplacement	cestovné	1
frais de change	poplatky za směnu	1
frais de notaire	notářské poplatky	2
frais financier	finanční náklady	1
frais indirects	režijní náklady	2

Výraz „*frais consécutifs*“ se v tomto případě překládá jako „*sekundární náklady*“. Databáze ISAP a IATE tento termín neobsahují, proto jsem ve výkladovém slovníku (Larousse, 2009) vyhledávala termín „*consécutif*“, kde je charakterizován takto: „*Qui se suit immédiatement dans le temps, dans l'espace ou dans l'ordre numérique*“ Z tohoto důvodu považuji překlad za správný. Tento úsudek je i patrný z kontextu:

52007AE0615

„(...) Pour une efficacité très souvent similaire, les systèmes de tramways ne reviennent qu'à environ 10 % des coûts d'investissement nécessaires aux systèmes de métro et induisent moins de [frais consécutifs](#). (...)“

„(...) Tramvajové systémy však vyžadují – často při stejné účinnosti – pouze asi 10 % investičních nákladů vynakládaných na systémy podzemních drah a vyznačují se nižšími **sekundárními náklady**. (...)“

kolokace	česky-1	počet výskytů
frais généraux	obecné výdaje	2

Kolokace „*frais généraux*“ je v databázi ISAP uvedena se závazným termínem „*režijní náklady*“, Stejný překlad jako v databázi ISAP jsem si ověřila i ve slovníku (hospodářský, 88). V databázi IATE je tato kolokace přeložena jako „*všeobecné výdaje*“ se spolehlivostí 4 (velmi spolehlivý), z tohoto důvodu považuji překlad „*obecné výdaje*“ za správný.

32003R0016

„The **general** and administrative **expenditure** of the body responsible for the implementation of measures shall not be eligible.“

„Les **frais généraux** et les frais administratifs de l'organisme responsable de la mise en oeuvre de l'action ne sont pas éligibles.“

„**Obecné** a správní **výdaje** subjektu odpovědného za provádění opatření nejsou způsobilé.“

grappe

kolokace	česky-1	počet výskytů
création de grappe	vytvoření uskupení	1
développement de grappe	rozvoj uskupení	1
grappe d'entreprise innovante	skupina inovativního podniku	1
grappe régionale	regionální uskupení	1

Termín „*grappe*“ není v databázi ISAP a IATE. Vyhledala jsem proto tento termín ve výkladovém slovníku (Larousse, 1991, s. 637), který „*grappe*“ charakterizuje jako: „*agglomération analogue de personnes ou de choses.*“ Dále jsem srovnávala anglickou, francouzskou a českou verzi textu. Po porovnání považuji český překlad za správný.

32006D0702

„(...) In terms of method, these need to be based on a sound analytical approach, such as foresight; as well as use of indicators, such as patents; human resources in RTD; location of private and public research institutions; and on the existence of **clusters of innovative businesses.**“

„(...) D'un point de vue méthodologique, ces actions devraient être fondées sur une approche analytique solide, telle que l'anticipation; sur l'utilisation d'indicateurs, tels que les brevets; sur les ressources humaines en RDT; sur la localisation géographique des institutions de recherche publiques et privées et sur l'existence de **grappes d'entreprises innovantes.**“

„(...) Pokud jde o metody, měly by být založeny na pevném analytickém přístupu, jako je například prognostická činnost, ale i využití ukazatelů, kterými mohou být patenty, lidské zdroje ve výzkumu a technologickém rozvoji nebo umístění soukromých a veřejných výzkumných institucí, a na fungování **skupin inovativních podniků.**“

influence

kolokace	česky-1	počet výskytů
influence croissante	rostoucí význam	1
influence fondamentale	zásadní význam	1
(avoir) influence positive	pozitivně ovlivňovat	1

Kolokace „*influence positive*“ je doplněna pomocným slovesem z toho důvodu, že se jedná o tzv. dějová podstatná jména („*influence*“). K tomuto jménu je přidán

argument („*positive*“). Mezi sebou tvoří velmi pravidelý vztah. Z tohoto důvodu je kolokace přeložena slovesem „*ovlivňovat*.“ Překlad považuji za správný.

kolokace	česky-1	počet výskytů
(avoir) influence directe	ovlivňovat	1

Po porovnání textů v anglickém, francouzském a českém jazyce můžeme vidět, že překlad „*ovlivňovat*“ byl použit správně.

Kolokace typu „*avoir une influence directe*“ se překládá jako „*ovlivňovat*“ (viz dějová podstatná jména). Pro objasnění jsem uvedla názorný příklad:

32006D0702

„(...)A modern and secure infrastructure is an important factor in the performance of many enterprises, **affecting** the economic and social attractiveness of regions and cities. (...)“

(...) Des infrastructures modernes et sûres constituent un facteur important pour les résultats de nombreuses entreprises; elles **ont une influence directe** sur l'attractivité économique et sociale des régions et des villes. (...)

„Moderní a bezpečná infrastruktura je pro výkonnost mnohých podniků významným faktorem, který **ovlivňuje** hospodářskou a sociální přitažlivost regionů a měst. (...)“

instance

kolokace	česky-1	počet výskytů
instance communautaire	orgán Společenství	2
instance décentralisée	decentralizovaný orgán	1
instance européenne	evropská instituce	1
instance non-gouvernementale	nevládní organizace	1

instance publique	veřejná správa	1
instance territoriale	územní celek	1

Kolokace „*instance publique*“ je zde přeložena jako „*veřejná správa*.“ Databáze ISAP termín „*instance*“ obsahuje v kolokaci „*instance collégiale*“, která se překládá jako „*kolektivní orgán*“ do českého jazyka a jako „*collegiate body*“ do anglického jazyka. Tento překlad je zde považován za pomocný. Termín „*instance*“ je ve výkladovém slovníku (Larousse, 2009) popsán následovně: „*Organisme, service qui exerce le pouvoir de décision.*“ Český výkladový slovník (Slovník, 2003b, s. 408) označuje termín „*správa*“ následující: „*Orgán, osoby vykonávající je: státní s.*“ Z tohoto důvodu považuji překlad „*veřejná správa*“ za správný. Pro názornost přikládám anglickou, francouzskou a českou verzi.

52006AR0340

„Broadening and increasing investment in human capital and adapting education and training to meet the new skills requirements arising from restructuring involve additional costs; appropriate mechanisms are needed to ensure that these costs are shared by business, [public-sector bodies](#) and private individuals. (...)“

„Étendre et augmenter le niveau d'investissement dans le capital humain et adapter l'éducation et la formation aux nouvelles exigences de qualification découlant du processus de restructuration qui a été enclenché implique des dépenses supplémentaires, qui, grâce à des mécanismes adaptés, devraient être assumées aussi bien par les entreprises et les [instances publiques](#) que par les personnes physiques. (...)“

„Rozšíření a zvýšení objemu investic do lidského kapitálu a přizpůsobení všeobecného a odborného vzdělávání novým požadavkům na odbornou kvalifikaci, které vyplývají z restrukturalizace, je spojeno s dodatečnými náklady, přičemž by se prostřednictvím odpovídajících nástrojů mělo zajistit, aby tyto náklady nesly jak podniky, tak i [veřejná správa](#) a fyzické osoby. (...)“

kolokace	česky-1	počet výskytů
instance responsable de voie cyclable et piétonne	funkce zplnomocněnce jakožto orgánu pro cyklistický a pěší provoz	1

Kolokace „*instance responsable de voie cyclable et piétonne*“ se v českém překladu objevuje jako „*funkce zplnomocněnce pro cyklistický a pěší provoz*“. Z kolokace a jejího překladu jasně nevyplývá, zda jde o „*osobu*“ nebo „*úřad*“. Z tohoto důvodu jsem pro jasnost přiložila i text v anglické verzi. Po porovnání textů jsem dospěla k závěru, že nabídnutý překlad je správný.

52007AE0615

„(...)It is also helpful to appoint a local government officer with specific responsibility for cycle paths and footpaths.“

„(...) La création d'une instance responsable des voies cyclables et piétonnes serait également opportune.“

„(...)Stejně tak účelná by byla funkce zplnomocněnce jakožto orgánu pro cyklistický a pěší provoz.“

mutation

kolokace	česky-1	počet výskytů
mutation du marché	změna na trhu	1
mutation du paysage européen	změna evropské krajiny	1
mutation économique	hospodářská změna	1
mutation industrielle	průmyslová změna	1
mutation profonde ou dommageable	dalekosáhlá negativní změna	1
mutation structurelle inévitable	nevyhnutelná strukturální změna	1

Ve překladu slovního spojení „*station profonde ou dommageable*“ jsem si dohledávala verzi v anglickém jazyce, abych mohla porovnat překlad spojky „*ou*“, která se vyskytuje ve francouzském jazyce. V databázi ISAP a IATE se tato kolokace nevyskytuje. Po porovnání s anglickou verzí považuji překlad za správný.

„13. This type of ad hoc restructuring yields unsatisfactory results, in spite of the existence of solid legal instruments and professional managers in many countries. Such processes are unable to prevent **far-reaching negative** social and regional **changes** and lead to short-term solutions being favoured at the expense of more permanent and stable solutions.“

„13. Bien que des outils juridiques valables et des équipes de professionnels existent dans de nombreux États membres, cette manière de restructurer, à chaud, ne donne pas de résultats satisfaisants. Une telle procédure n'évite pas des **mutations profondes ou dommageables** du point de vue social et territorial et conduit à privilégier des solutions à court terme au détriment de solutions plus durables et solides. (...)“

„13. Tento takřka překotný způsob restrukturalizace nepřináší navzdory tomu, že v mnohých zemích mají zaměstnanci k dispozici spolehlivé právní a profesní nástroje, žádné uspokojivé výsledky. Tento proces nevyklučuje **dalekosáhlé negativní změny** v sociální a územní oblasti a způsobuje to, že se upřednostňují krátkodobá řešení na úkor trvalejších a dlouhodobějších řešení.“

kolokace	česky-1	počet výskytů
mutation socio-économique	společenská a hospodářská změna	1

„*Mutation socio-économique*“ je zde přeložena jako „*společenská a hospodářská změna*“. Dle databáze ISAP, kde jsem našla podobnou kolokaci „*information socio-économique*“, je uveden překlad „*sociálně-ekonomické poradenství/informace*“. Použití „a“ místo „-“ nijak neovlivní význam překladu, proto tento překlad považuji za správný.

nuisance

kolokace	česky-1	počet výskytů
nuisance sonore	rušení hlukem	2

pression

kolokace	česky-1	počet výskytů
pression croissante de la mondialisation	zvyšující se tlak globalizace	1
pression de la demande	tlak poptávky	1
pression forte	velké zatížení	1
pression importante	značný tlak	1

„*Pression forte*“ je zde přeloženo jako „*velké zatížení*“. Pro objasnění tohoto překladu jsem zde přiložila francouzskou a anglickou verzi textu a zhodnotila jsem tento překlad jako správný, protože významově odpovídá.

52007AE0084

„An excessive concentration of enterprise and population in certain regions also goes against the objective of sustainable development. In some of these regions this concentration can create congestion and put **great pressure** on the environment, while in others, it can cause decline and depopulation.(...)“

„Une trop grande concentration des entreprises et de la population dans certaines régions va également à l'encontre de l'objectif d'un développement durable. Elle est en effet, pour ces régions, source d'encombrement et de congestion potentiels, de **pressions fortes** sur l'environnement, mais aussi, pour d'autres régions, source de déclin et de dépeuplement.“

„Příliš velká koncentrace podniků a obyvatelstva v určitých regionech odporuje také cíli udržitelného rozvoje. Ve skutečnosti je pro tyto regiony zdrojem zátěže a potenciálního přelidnění, **velkého zatížení** životního prostředí a pro ostatní regiony je zároveň zdrojem úpadku a vyklidňování.“

kolokace	česky-1	počet výskytů
forte pression	tlak	1

Slovní spojení „*forte pression*“ je zde přeloženo jen jako „*tlak*“. Porovnála jsem anglickou, francouzskou a českou verzi. V anglické verzi se verzi se objevuje termín „*pressure*“, který odpovídá českému „*tlak*“, proto považuji tento překlad za správný.

32006D0702

„RTD expenditure as a percentage of GDP has been increasing, but only marginally and, at 1,9 % of GDP, remains well short of the Lisbon target of 3 % [6]. While the shortfall in business investment in RTD remains significant, there are signs that public investment in this field is also coming under **pressure**.“

„Tandis que le déficit d'investissement des entreprises en RDT demeure important, certains signes montrent que les investissements publics dans ce domaine subissent également une **forte pression**.“

„Zatímco jsou investice podniků do výzkumu a technologického rozvoje stále velmi nedostatečné, objevují se náznaky, že se i veřejné investice do tohoto odvětví dostávají pod **tlak**.“

opérateur

kolokace	česky-1	počet výskytů
opérateur économique	hospodářský subjekt	3
opérateur indépendant	nezávislý hospodářský subjekt	1

rénovation

kolokace	česky-1	počet výskytů
rénovation de ville	oživení města	1
rénovation du centre	oživení centra	1
rénovation urbaine	obnova města	1

ségrégation

kolokace	česky-1	počet výskytů
ségrégation hommes-femmes	nerovný přístup k mužům a ženám	1
ségrégation professionnelle	profesní segregace	1
ségrégation spatiale	prostorová segregace	1

„Ségrégation“ výkladový slovník (Larousse, 2009) charakterizuje tímto způsobem: „*Mise à l'écart et privation de certains droits subies par des personnes, des groupes à l'intérieur d'une collectivité.*“ Z tohoto důvodu považuji všechny překlady za správné.

tendance

kolokace	česky-1	počet výskytů
principale tendance de marché international	hlavní tendence mezinárodního trhu	1
renversement de tendance réussi	úspěšné zvrácení trendu	1
tendance déclinante du transport public	sestupný trend veřejné dopravy	1
tendance forte	silná tendence	1
tendance générale	trend	1
tendance territoriale	územní trend	1

utilisation

kolokace	česky-1	počet výskytů
bonne utilisation	dobré využití	1
large utilisation	širší využití	1
utilisation actuelle	současné využití	1
utilisation d'énergie	využití energie	1
utilisation d'équipements durables	využívání trvalých zařízení	1
utilisation d'immobilisations incorporelles	využívání nehmotného majetku	1
utilisation d'indicateurs	využití ukazatelů	1
utilisation d'infrastructure	využívání infrastruktury	1
utilisation de la réserve	využití rezervy	1

utilisation de la télématique	využívání telematiky	1
utilisation de la voiture	použití automobilu	1
utilisation de nouvelle connaissance	využití nových znalostí	1
utilisation de routes	používání silnic	1
utilisation des crédits	využití finančních zdrojů	1
utilisation des Fonds structurels	provádění strukturálních fondů	1
utilisation des instruments financiers	využití finančních nástrojů	1
utilisation des moyens	využití prostředků	1
utilisation des ressources	využití prostředků	1
utilisation des ressources financières	využívání finančních zdrojů	1
utilisation des TIC	využívání informativních a komunikačních technologií	1
utilisation des transports en commun	vytížení systémů veřejné dopravy	1
utilisation du potentiel	využití potenciálu	1
utilisation durable	trvalé využití	1
utilisation innovatrice	inovativní využívání	1
utilisation intensive	intenzivní využívání	1
utilisation plus efficiente	účinnější využívání	1
utilisation propre	čisté využívání	1

U kolokace „*utilisation des crédits*“ jsem si nebyla jistá, zda překlad „*využití finančních zdrojů*“ je správný. Databáze ISAP mi nabídla k porovnání sousloví „*crédits annuels*“ s překladem „roční přidělovaná částka“. Databáze IATE mi nabídla „*crédits d'engagement*“ s překladem „*prostředky na závazky*“ se spolehlivostí č. 3 (spolehlivý). Výkladový slovník (Larousse, 2009) charakterizuje termín „*crédit*“ následovně: „*Prêt consenti par une personne, une banque; avance.*“ Pro úplné srovnání jsem český a francouzský text porovnála s anglickou verzí, kde je uvedeno „*financial resources*“, což plně odpovídá českému překladu. Z tohoto důvodu je překlad správný.

52007SA001

„- a mid-term evaluation, carried out by an independent assessor under the responsibility of the authority managing the expenditure, and in cooperation with the Commission and the Member State; its purpose was to examine, in the light of the ex ante evaluation, initial results, their relevance, the achievement of targets, the use of [financial resources](#), monitoring and implementation.“

„- une évaluation à mi-parcours, effectuée par un évaluateur indépendant sous la responsabilité de l'autorité de gestion des dépenses et en collaboration avec la Commission et l'État membre; il s'agissait d'examiner, compte tenu de l'évaluation ex ante, les premiers résultats des interventions, leur pertinence, la réalisation des objectifs, **l'utilisation des crédits**, ainsi que le déroulement du suivi et de la mise en œuvre.“

„- hodnocení v polovině období – za něž odpovídá orgán řídicí výdaje – realizované nezávislým posuzovatelem ve spolupráci s Komisí a příslušným členským státem. Jeho účelem bylo ve světle hodnocení ex ante prozkoumat počáteční výsledky, jejich relevanci a míru, v jaké byly dosaženy cíle, využití **finančních zdrojů**, monitorování a provádění.“

kolokace	česky-1	počet výskytů
utilisation des sols	spotřeba plochy	1

Kolokace „*utilisation des sols*“ je přeložena jako „*spotřeba plochy*.“ Slovní spojení „*spotřeba plochy*“ jsem dále vyhledávala v legislativních textech, abych si ověřila, že významově odpovídá. Našla jsem následující článek v Úředním věstníku (2009, s. 78):

„4. 18 V členských státech existuje i nadále enormní tlak na biologickou rozmanitost: stále více plochy je stavebně zakryto, tzn. buď zastavěno, nebo pokryto asfaltem, což je velký problém pro ochranu přírody. Tato spotřeba plochy je i nadále příliš vysoká, tlak na využívání půdy stále zesiluje. Hrozí, že zájmy ochrany přírody budou vytlačeny na okraj.“

Tento text jasně dokazuje, že se jedná o „*zastavění plochy*“, a tudíž její „*spotřebu*“. Kolokace je tedy přeložena správně a níže příkládám francouzský a český text pro ověření.

52007AE0615

„Malgré la tendance extrêmement forte à aller vers le modèle ouest-européen qu'on a pu observer après la chute du "Rideau de fer", une série d'indicateurs environnementaux en rapport avec [l'utilisation des sols](#) et le trafic montrent que les pays d'Europe centrale et orientale continuent à présenter de meilleures performances que l'ouest du continent.“

„Přestože lze po pádu "železné opony" zaznamenat extrémně silné tendence podobné vývoji v západní Evropě, řada environmentálních ukazatelů pro [spotřebu plochy](#) a dopravu dnes ukazuje, že ve srovnání se západní Evropou jsou na tom země střední a východní Evropy ještě stále lépe.“

kolokace	česky-1	počet výskytů
utilisation des terres	územní plánování	1

Slovní spojení „*utilisation des terres*“ je v textu přeloženo jako „*územní plánování*“. Z kontextu následujících textů můžeme vidět, že se jedná o správný překlad.

32006D0702

„- Ensuring that attractive conditions exist for businesses and their highly skilled staff. This can be ensured by promoting [land-use planning](#) which reduces urban sprawl, and by rehabilitating the physical environment, including the development of natural and cultural assets. (...)“

„- veiller à l'existence de conditions attractives pour les entreprises et leur personnel hautement qualifié. Cela peut être assuré par la promotion d'une programmation de [l'utilisation des terres](#) limitant l'extension urbaine anarchique et par la réhabilitation de l'environnement physique, y compris le développement du patrimoine naturel et culturel. (...)“

„- zajistit přitažlivé podmínky pro podniky a jejich vysoce kvalifikované zaměstnance. To je možné zabezpečit prostřednictvím podpory [územního plánování](#), které snižuje rozrůstání měst, a obnovením fyzického prostředí včetně rozvoje přírodního a kulturního bohatství. (...)“

valorisation

kolokace	česky-1	počet výskytů
valorisation de réseau	využití sítě	1
valorisation des déchets solides	využití pevného odpadu	2
valorisation touristique	zlepšování turistického ruchu	1

Larousse termín „*valorisation*“ charakterizuje takto: „*Action de donner de la valeur, plus de valeur à.*“ Z tohoto důvodu si myslím, že by se překlad „*zlepšování turistického ruchu*“ dal použít, protože se jedná o dání větší hodnoty – zlepšování – tohoto odvětví.

vision

kolokace	česky-1	počet výskytů
vision critique	kritický pohled	1
vision globale du territoire européen	celková vize evropského území	1

4.3.2. Synonymní překlady

absorption

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
absorption financière	absorpce finančních prostředků	finanční spotřeba	5

Databáze ISAP překládá termín „*financière*“ jako „*finanční*.“ Výkladový slovník (Larousse, 2009) charakterizuje slovo „*financierère*“ následovně: „*Relatif aux finances*“ Z tohoto důvodu považuji oba překlady za synonymní

durabilité

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
durabilité environnementale	environmentální udržitelnost	udržitelnost životního prostředí	5

Databáze ISAP obsahuje slovní spojení „*durabilité environnementale*“ a jako pomocný překlad je uvedena „*environmentální udržitelnost*“. Jeho druhý překlad „*udržitelnost životního prostředí*“ je synonymní k prvnímu překladu, proto jsou oba správné.

échelon

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
échelon régional	regionální úroveň	regionální prostředí	4

3x se v překladech vyskytuje „*regionální úroveň*“ a 1x se vyskytuje překlad „*regionální prostředí*“. „*Échelon régional*“ je přeložen správně jako „*regionální úroveň*“.

Výkladový slovník (Larousse, 2009, s. 345): charakterizuje „*échelon*“ tímto způsobem: „*Chacun des degrés d'une série, d'une hiérarchie. Accéder à l'échelon supérieur. – Position d'un fonctionnaire à l'intérieur d'un même grade, d'une même classe. – Niveau, degré, stade.*“ Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost (Slovník, 2003b, 315) charakterizuje „*prostředí*“ jako „*souhrn okolností, v kt. někdo žije n. něco se děje: rodinné, pracovní p., životní p.*“

Přikládám větu v anglické, francouzské a české verzi, která obsahuje překlad „*regionální prostředí*“. Po celkovém srovnání považuji překlad „*regionální prostředí*“ za správný.

„Local and **regional level** restructuring must ensure that objectives can be achieved which are in line with EU policies i.e. competitiveness and innovativeness, whilst at the same time maintaining high levels of employment to secure an appropriate standard of living for EU citizens.“

„**L'échelon régional** et l'échelon local, compte tenu de leur proximité avec les réalités du terrain et de leur capacité à apporter des réponses adaptées, rapides et souples, sont sans doute les plus efficaces pour mettre en œuvre des politiques de restructuration, notamment lorsque ces processus ne répondent pas à des questions structurelles.“

„**Regionální** a místní **prostředí** je vzhledem k blízkosti terénní praxe a schopnosti přinášet odpovědi vhodným, rychlým a pružným způsobem bezpochyby nejučinnější pro provádění politik restrukturalizace, zejména pokud tyto procesy nejsou odpovědí na strukturální problémy.“

exploitation

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
exploitation agricole	zemědělský provoz	zemědělský podnik	3

Databáze ISAP uvádí pro kolokaci „*exploitation agricole*“ dva závazné termíny: „*zemědělský podnik*“ a „*hospodářství*“. Výkladový slovník (Larousse, 2009, online) „*exploitation*“ charakterizuje takto: „*Affaire qu'on exploite; lieu de sa mise en valeur (terres, mine, etc.)*.“ Z tohoto důvodu považují kolokace za synonymní.

extension

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
extension du réseau d'égouts	rozšíření kanalizační sítě	rozšíření kanalizačního systému	4

frais

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
frais administratif	správní výdaje	administrativní náklady	2
frais de fonctionnement	provozní výdaje	provozní náklady	2

grappe

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
existence de grappe	existence uskupení	fungování skupiny	2

Výkladový slovník (Larousse, 1991, s. 637) charakterizuje „grappe“ takto: „*agglomération analogue de personnes ou de choses.*“ Dále jsem vyhledávala význam slova „*existence*“ (Larousse, 2009, online), což je popsáno jako „*fait d'exister*“. Po tomto zjištění považuji obě kolokace za synonymní.

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
grappe productive	uskupení	hospodářské uskupení	2

Po porovnání textů, ve kterých se vyskytuje překlad „*uskupení*“ a „*hospodářské uskupení*“, považuji oba dva překlady za synonymní.

52006AR0340

„Experience shows that those cities which have promoted **cluster formation** have managed to increase their competitiveness significantly.“

„Comme on a pu le vérifier sur le terrain, les villes qui, dans leurs initiatives, ont pris pour principe de créer des **grappes productives** ont sensiblement accru leur degré de compétitivité.“

„V praxi se ukázalo, že města, která se rozhodla pro strategii vytváření **uskupení**, výrazně zvýšila svoji konkurenceschopnost.“

X

52006AR0340

„ Nine **clusters** were created, which together made up 45 % of the Basque country's GDP.“

„Neuf **grappes productives** ont été créées, représentant 45 % du PIB régional.“

„Vzniklo devět **hospodářských uskupení**, která vytvářela 45 % HDP Baskicka.“

mutation

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
mutation structurelle	strukturální změna	restrukturalizace	6

V textu je kolokace „*mutation structurelle*“ přeložena 5x jako „*strukturální změna*“ a 1x jako „*restrukturalizace*“. Po porovnání textů uvedených níže považuji oba překlady za synonymní.

52006AR0340

„(...) Les personnes touchées par les restructurations ont besoin d'une aide sociale qui leur permette d'entamer de nouvelles activités et de s'adapter aux **mutations structurelles**.“

„(...) Osoby postižené **restrukturizací** potřebují sociální podporu, která by jim umožnila začít novou činnost a restrukturizaci se přizpůsobit.“

X

52005AE0250

„(...) Il poursuit en cela une double mission: d'une part, la conversion des régions industrielles, urbaines et rurales particulièrement concernées par les **mutations structurelles** doit être soutenue par les plans de développement régional (FEDER) au moyen de la promotion, de l'innovation de la société de la connaissance, de l'entrepreneuriat et de la protection de l'environnement. D'autre part, l'intégration des travailleurs touchés par les **mutations structurelles**, et plus généralement, l'employabilité doivent être promues par les programmes nationaux et régionaux alimentés par le FSE, au moyen de mesures de qualification et d'insertion sur le marché du travail. (...)“

„(...) Přitom jsou sledovány dva cíle: Na jednu stranu má být prostřednictvím regionálních rozvojových plánů (EFRR) podporována nová orientace průmyslových, městských a venkovských oblastí, které jsou **strukturálními změnami** nejvíce postiženy, a to pomocí podpory inovací, vzdělanosti společnosti, podnikání a ochrany životního prostředí. Na druhou stranu má být prostřednictvím národních a regionálních programů financovaných z prostředků Evropského sociálního fondu podporována integrace zaměstnanců a zaměstnankyň, kterých **se strukturální změny** týkají, na trhu práce a všeobecně zaměstnatelnost pomocí kvalifikace a opatření politiky trhu práce usnadňujících začlenění na trh práce. (...)“

nuisance

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
nuisance urbaine	zatížení měst	znečišťování městského prostředí	2

utilisation

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
meilleure utilisation	lepší využívání	lepší využití	3

vision

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
vision d'ensemble	souhrnné nahlížení	ve svém celku	2

Výkladový slovník (Larousse, 2009, s. 1071) charakterizuje „*vision*“ následujícím způsobem: „*Fait, action de voir, de regarder qqch.*“ Po porovnání obou překladů v anglické, francouzské a české verzi je považují za synonymní.

52007AE0601

„(...) This new dimension and the diversification of the EU's territorial characteristics mean that there is an urgent need for an **overview** of this territorial and geographical situation and of potential changes to it.“

„(...) En raison de cette nouvelle dimension et de la diversification de ses caractéristiques territoriales, il est urgent d'avoir une **vision d'ensemble** de cette réalité territoriale et géographique et de son évolution possible.“

„(...) Tento nový rozměr a diversifikace územní charakteristiky EU znamenají naléhavou potřebu přezkoumat tuto územní a geografickou situaci a její potenciální změny **ve svém celku**.

X

52007AE0601

„(...) The added value of a **shared vision** of the European territory is undeniable and a shared vision of this nature should be acknowledged to be a key strategic need.“

„(...) La valeur ajoutée d'une **vision d'ensemble** du territoire européen est indiscutable; aussi, devrait-elle être reconnue comme nécessité stratégique clé.“

„(...) Přidaná hodnota **souhrnného nahlížení** na evropské území je nezpochybnitelná a tento souhrnný náhled by měl být uznán jako klíčová strategická potřeba.“

échelon

kolokace	česky-1	česky-2	česky-3	počet výskytů
échelon national	vnitrostátní úroveň	celostátní úroveň	národní úroveň	6

utilisation

kolokace	česky-1	česky-2	česky-3	počet výskytů
utilisation efficace	být využíván účinně	účinné využití	účinné využívání	4

absorption

kolokace	česky-1	česky-2	česky-3	česky-4	česky-5	počet výskytů
absorption des fonds	absorpce	spotřeba finančních prostředků	absorpce financí	absorpce prostředků	finanční absorpce	9

échelon

kolokace	česky-1	česky-2	česky-3	česky-4	česky-5	počet výskytů
échelon local	místní úroveň	místní prostředí	místní subjekty	místní struktura	místní	7

„*Místní úroveň*“ se v textu objevuje celkem 3x, „*místní prostředí*“, „*místní subjekt*“, „*místní struktura*“ a „*místní*“ se v textu objevuje 1x. Zaměřila jsem se na překlad „*místní*.“ Pro názornost přikládám verzi v anglickém, francouzském a českém jazyce. Po porovnání všech tří verzí považuji tento překlad za zkrácený, nicméně správný. Významově odpovídá anglické i české verzi.

52006AR0340

„(...) It is a key task for the organisations involved in restructuring at local level. Issues such as professional and economic mobility or balancing supply and demand on the labour market at **local level** have a decisive impact on the effectiveness of restructuring. (...)“

„(...) Ces mesures représentent une mission essentielle pour les organismes engagés dans une démarche de restructuration à l'échelon local. Les questions relatives à la mobilité professionnelle et économique, ainsi que l'adaptation de l'offre et de la demande sur le marché du travail à **l'échelon local** exercent une influence fondamentale sur la bonne marche des mécanismes de restructuration qui sont mis en œuvre. (...)“

„(...) To je jeden z hlavních úkolů institucí, které se podílejí na restrukturalizaci na místní úrovni. Kromě iniciativ na podporu profesní a ekonomické mobility má pro úspěšnost restrukturalizace zásadní význam zajištění symetrie mezi nabídkou a poptávkou na **místním** trhu práce. (...)

4.3.3. Nesynonymní překlad

échelon

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
différent échelon	různá úroveň	různé podmínky	4

V překladech je 3x uvedena „*různá úroveň*“ a 1x „*různé podmínky*“. Výkladový slovník (Larousse, 2009, s. 345): charakterizuje „*échelon*“ tímto způsobem: „*Chacun des degrés d'une série, d'une hiérarchie. Accéder à l'échelon supérieur. – Position d'un fonctionnaire à l'intérieur d'un même grade, d'une même classe. – Niveau, degré, stade.*“ Z kontextu je patrné, že překlad „*různé podmínky*“ je chybný, proto ji považují za nesynonymní.

52006AR0407

„16. stresses the fact that the networks should be sustainable, i.e. it must be possible to sustain the exchanges launched for long enough periods (which poses a problem of resources), and they must be able to facilitate involvement of and interaction between institutions (genuine involvement of institutional stakeholders) and between regions (involvement of the **various** regions and districts of the EU and of their respective stakeholders, who can indeed benefit from shared expertise).“

„16. met l'accent sur la question de la durabilité des réseaux. Il s'agit d'une part de maintenir les échanges existants pendant une période suffisamment longue (ce qui pose le problème des ressources) et, d'autre part, de leur capacité à faciliter la participation et l'interaction entre les institutions (participation effective des acteurs institutionnels

concernés) comme entre les territoires (participation des différents échelons régionaux et locaux européens et des différents acteurs territoriaux qui peuvent réellement tirer profit de l'expérience partagée).“

„16. zdůrazňuje téma udržitelnosti sítí, které spočívá jednak v možnosti zachovat fungující vzájemné výměny po dostatečně dlouhou dobu (což vyvolá problém se zdroji), a jednak ve schopnosti usnadnit zapojení a vzájemnou součinnost institucí (efektivní zapojení zainteresovaných institucionálních subjektů) a území (zapojení různých evropských regionálních a místních podmínek a příslušných územních subjektů, které by skutečně mohly těžit ze sdílené zkušenosti).“

exploitation

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
exploitation de ressource	využití zdroje	rozvoj zdroje	2

V žádném zdroji, se kterým jsem pracovala, se nevyskytuje slovo „rozvoj“ pro překlad slova „*exploitation*“, proto považuji překlad „rozvoj zdroje“ za neadekvátní. Vysvětlení termínu „*exploitation*“ najdeme u výše uvedené kolokace „*exploitation agricole*“ (viz s. 53).

52007XC0809(01)

„*Exploitation des ressources* en eau de la Sierra Tramontana-Majorque-îles Baléares“

„*Rozvoj vodních zdrojů* v Sierra Tramontana – Mallorca – Baleárské ostrovy“

valorisation

kolokace	česky-1	česky-2	počet výskytů
valorisation des déchets solides urbains	využívání městských odpadních vod	využití městského pevného odpadu	2

V databázi ISAP je pro „*valorisation (des déchets)*“ uveden závazný překlad „*využití odpadu*“. Překlady jsem dále srovnávala s anglickou verzí a díky tomu můžeme vidět, že překlad „*využívání městských odpadních vod*“ je nesynonymní.

52006XC0519(03)

„Integrated **Municipal Solid Waste** Treatment and **Recovery System** of Baixo Alentejo“

„Système intégré de traitement et de **valorisation des déchets solides urbains** du Baixo Alentejo.“

„Integrovaný systém zpracování a **využití městského pevného odpadu** v oblasti Baixo.“

X

52007XC0809(01)

„Complex for **Recovery** of Non-Special **Solid Urban** and Industrial **Waste**.“

„Installation de **valorisation des déchets solides urbains** et industriels non spéciaux.“

„Komplex pro **využívání** běžných **městských** a průmyslových **odpadních vod**.“

4.3.4. Neúplné nebo rozšířené překlady

cluster

kolokace	česky-1	počet výskytů
cluster transnational compétitif et innovant	nadnárodní regionální konkurenční a inovační seskupení	1

Tato kolokace je přeložena správně, ale v českém překladu se objevuje slovo „*regionální*“, které ve francouzském překladu nefiguruje. Dohledávala jsem i anglický text a v této verzi se slovo objevuje slovo „*Regional*“. Z tohoto důvodu považuji překlad za rozšířený, nicméně správný.

52007AE0601

„- promoting [Trans-National Competitive and Innovative Regional Clusters](#).“

„- promouvoir des "clusters" [transnationaux compétitifs et innovants](#).“

„- podpora [nadnárodních regionálních konkurenčních a inovačních seskupení](#).“

extension

kolokace	česky-1	počet výskytů
extension du métro	rozšíření sítě ML	1

„*Extension du métro*“ je zde přeloženo jako „*rozšíření sítě ML*“. „*ML*“ zde znamená „*metro*“ a „*Lisabon*“. Pro názornost uvádím věty v anglickém, francouzském a českém jazyce. Překlad považuji za správný, nicméně velmi zkrácený.

52007XC0809(01)

„[Extension of Lisbon underground railway network](#) to join up with RTE-T“

„[Extension du métro](#) de Lisbonne pour assurer la liaison avec le réseau RTE-T“

„Rozšíření sítě ML – napojení na RTE-T“

kolokace	česky-1	počet výskytů
extension du phénomène de la mondialisation	rozšiřování globalizace	1

Z kontextu následující kolokace můžeme vidět, že se jedná o zkrácený, ale přesto správný překlad. Pro úplnost jsem níže uvedené texty porovnala i s anglickou verzí.

52006AR0340

„- the expansion of the globalisation process“

„- l'extension du phénomène de la mondialisation“

„- rozšiřování globalizace“

kolokace	česky-1	počet výskytů
extension urbaine anarchique	rozdávání měst	1

Není přeloženo slovo „*anarchique*.“ Vhodný překlad do českého jazyka by byl „*neuspořádaný*“ či „*chaotický*.“ Vzhledem k tomu, že chybí jen v české verzi, což můžeme posoudit i srovnáním s anglickou verzí, považuji tento překlad za neúplný.

32006D0702

„- Ensuring that attractive conditions exist for businesses and their highly skilled staff. This can be ensured by promoting land-use planning which reduces urban sprawl, and by rehabilitating the physical environment, including the development of natural and cultural assets.“

„- veiller à l'existence de conditions attractives pour les entreprises et leur personnel hautement qualifié. Cela peut être assuré par la promotion d'une programmation de l'utilisation des terres limitant l'extension urbaine anarchique et par la

réhabilitation de l'environnement physique, y compris le développement du patrimoine naturel et culturel. (...)“

„- zajistit přitažlivé podmínky pro podniky a jejich vysoce kvalifikované zaměstnance. To je možné zabezpečit prostřednictvím podpory územního plánování, které snižuje **rozdávání měst**, a obnovením fyzického prostředí včetně rozvoje přírodního a kulturního bohatství. (...)“

utilisation

kolokace	česky-1	počet výskytů
utilisation du système SEGTF	zavedení ERTMS	1

Spojení „*utilisation du système SEGTF*“ se překládá jen jako „*zavedení ERTMS*“. Bez bližšího vyhledávání nevíme, o jaké zavedení se jedná, proto tento překlad považuji za neúplný.

32006D0702

„(...) Le respect et les applications de l'interopérabilité ainsi que l'**utilisation du système SEGTF** à bord des trains et sur les rails devraient faire partie, le cas échéant, de l'ensemble des projets financés.“

„(...) Kde je to vhodné, mělo by být součástí všech financovaných projektů dodržování a uplatnění interoperability a **zavedení ERTMS**⁸ do vlaků a na železniční cesty.“

---

⁸ European Rail Traffic Management System

4.4. Nesprávné překlady

absorption

kolokace	česky-1	počet výskytů
juste absorption	samotná spotřeba	2

Nebyla mi jasná kolokace „*juste absorption*“, kde je toto slovní spojení přeloženo jako „*samotná spotřeba*“. Databáze ISAP mi u slova „*juste*“ nabídla překlad „*reálná*“, což neodpovídalo kontextu (viz níže). Po srovnání anglické, francouzské a české verze nepovažuji tento překlad za správný

52007SA001

„First indent — It is the task of the Commission to ensure that due account is taken of the effectiveness and value for money as well as **just absorption**. The Commission endeavours to discharge this responsibility.“

„Premier tiret — Il incombe à la Commission de s'assurer qu'il est tenu dûment compte de l'efficacité et du rapport coût/avantages ainsi que d'une **juste absorption**. La Commission s'efforce d'assumer cette responsabilité.“

„První odrážka – Úkolem Komise je zajistit, aby se náležitě přihlédlo k účinnosti, hodnotě peněz a také **samotné spotřebě**. Komise se snaží tuto odpovědnost zastávat.“

densité

kolokace	česky-1	počet výskytů
densité du réseau autoroutier	hustota silniční sítě	1

U spojení „*densité du réseau autoroutier*“ jsem si nebyla u překladu jistá slovem „*silniční*“. Myslela jsem, že šlo o generalizaci slovo „*dálnice*“. Ve slovníku jazyka českého jsem si z tohoto důvodu vyhledala termín „*silnice*“ a „*dálnice*“. „*Silnice*“ je

charakterizována jako „zpevněná široká cesta pro dopravní spojení: asfaltová, dálnková, mezinárodní s..“ „Dálnice je „dálnková silnice pro několik proudů motorových vozidel, součást mezinárodní silniční sítě, autostráda.“

Databáze ISAP mi nabídla tuto kolokaci: „*Direction des routes et autoroutes*“ s překladem do českého jazyka jako „*Ředitelství silnic a dálnic*“ a do anglického jako „*Road and Motorway Directorate*“. Tento termín je v databázi řazen mezi „*pomocné*.“

Dále jsem hledala na internetových stránkách ministerstva dopravy (www.mdcz.cz), kde jsem našla tento „*361/200 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)*“, který tyto termíny charakterizuje následovně:

- „§ 2 r) *dálnice je pozemní komunikace označená dopravní značkou „dálnice“*
- § 2 s) *silnice pro motorová vozidla je pozemní komunikace označená dopravní značkou „Silnice pro motorová vozidla“.*“⁹

I po této definici mi z českého překladu stále nebylo jasné, jestli se jedná o silnici nebo dálnici, proto jsem vyhledala přesnější informace na internetových stránkách Ředitelství silni a dálnic (www.rsd.cz), kde jsem se dočetla následující:

„**Dálnice** – je pozemní komunikace určená pro rychlou dálnkovou a mezistátní dopravu silničními motorovými vozidly, která je budována bezúrovňových křížení, s oddělenými místy napojení pro vjezd a výjezd a která má směrově oddělené jízdní pásy. Dálnice je přístupná pouze silničním motorovým vozidlům, jejichž nejvyšší povolená rychlost není nižší, než stanoví zvláštní předpis.“

„**Silnice** - je veřejně přístupná pozemní komunikace určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci. Silnice tvoří silniční síť. Silnice se podle svého určení a dopravního významu rozdělují do těchto tříd:

• **silnice I. třídy**, která je určena zejména pro dálnkovou a mezinárodní dopravu. Silnice I. třídy vystavěná jako rychlostní silnice je určena pro rychlou dopravu a je přístupná pouze silničním motorovým vozidlům, jejichž nejvyšší povolená rychlost není nižší, než stanoví zvláštní předpis. Rychlostní silnice má obdobné stavebně technické vybavení jako dálnice.

- **silnice II. třídy**, která je určena pro dopravu mezi okresy,

---

⁹ <http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/C33E38FC-A12A-46B8-9E89-841136D385FE/0/MicrosoftWord361.pdf>

• *silnice III. třídy, která je určena k vzájemnému spojení obcí nebo jejich napojení na ostatní pozemní komunikace.*“

Z těchto zjištění by se dalo říci, že překladatel měl na mysli „*silnici I. třídy*“, přesto tento překlad považuji za nejasný i vzhledem k tomu, že u anglické verze bylo použito slovo „*motorway*“ a u francouzské verze „*autoroutier*“ (viz níže). Z těchto důvodů považuji překlad za chybný.

52007AE0084

„The density of the [motorway network](#) in the four cohesion countries increased from 20 % below the EU-15 average in 1991 to 10 % above in 2001. In the other Objective 1 regions, progress (on a more modest scale) has also been made.“

„Dans les quatre pays de la cohésion, la [densité du réseau autoroutier](#) est passée d'un niveau inférieur de 20 % à la moyenne de l'UE-15 en 1991 à un niveau supérieur de 10 % à celle-ci en 2001. Des progrès (mais de moindre ampleur) ont également été enregistrés dans les autres régions de l'objectif 1.“

„Hustota [silniční sítě](#) vzrostla v těchto čtyřech zemích soudržnosti z úrovně o 20 % nižší než průměr EU-15 v roce 1991 na úroveň o 10 % vyšší než tento průměr v roce 2001. Pokroky (avšak menšího rozsahu) byly také zaznamenány v ostatních regionech, na které se vztahuje cíl 1.“

extension

kolokace	česky-1	počet výskytů
extension du traitement	podpora zpracování odpadů	1

Ani v jednom zdroji, se kterými jsem pracovala jsem nenašla pro slovo „*extension*“ překlad „*podpora*.“ Výkladový slovník (Larousse, online) charakterizuje „*extension*“ tímto způsobem: „*Fait de s'étendre, de s'accroître.*“ Z tohoto důvodu považuji kolokaci za chybně přeloženou.

52006XC0519(03)

„[Enhancing the treatment process](#) in the sanitation systems of Cuenca Llobregat“

„[Extension du traitement](#) dans les systèmes d'assainissement, Cuenca Llobregat“

„[Podpora zpracování odpadů](#) v odpadních systémech Cuenca Llobregat“

frais

kolokace	česky-1	počet výskytů
frais d'évaluation	poplatky za hodnocení	1

Databáze ISAP termín „*frais*“ překládá jako „*náklady*“, „*výdaje*“ a v jednom případě také závazně jako „*poplatky podobné úrokům*“ („*frais assimilables aux intérêts*“). V příkladu můžete vidět anglickou, francouzskou a českou verzi textu. Po porovnání těchto textů jsem dospěla k závěru, že došlo k posunu překladu a považuji tento překlad za chybným i přesto, že je uveden v databázi ISAP.

52007SA001

„(...) The fees for the evaluation were financed partly from EU funds. The final [cost of evaluation](#) fees amounted to 40 million euro, and thus remained below 0,1 % of annual expenditure on the Structural Funds. (...)“

„(...) Le coût de l'évaluation était partiellement financé par des fonds communautaires. Les [frais d'évaluation](#) se sont finalement élevés à 40 millions d'euros; ils sont donc restés inférieurs à 0,1 % des dépenses annuelles au titre des Fonds structurels. (...)“

„(...) Poplatky za hodnocení byly částečně financovány z prostředků EU. Konečná výše **poplatků za hodnocení** dosáhla 40 milionů EUR, a zůstala tak pod hranicí 0,1 % ročních výdajů na strukturální fondy. (...)“

tendance

kolokace	česky-1	počet výskytů
tendance économique	perspektiva rozvoje	1

Kolokace „*tendance économique*“ se překládá jako „*perspektiva rozvoje*“. Výkladový slovník (Larousse, 2009) „*perspektivu*“ charakterizuje takto: „*Attente d'un événement considéré comme probable*“. „*Tendance*“ je ve slovníku (Larousse, 2009) popsána jako: „*Orientation particulière de qqch, d'un mouvement politique, artistique, d'un phénomène économique*.“ Pro srovnání kontextu uvádím anglickou, francouzskou a českou verzi. Můžeme vidět, že v české verzi došlo k posunu překladu, a tudíž je překlad chybný.

52006AR0340

„(...) This system should include an analysis of socio-economic changes at local, regional and national level, taking into account rural, peripheral and upland areas, and also analyse future **economic trends** on the labour market.“

„(...) Ce système devrait s'atteler à étudier les mutations socio-économiques à l'échelon national, régional et local, en tenant compte des zones rurales, périphériques et montagneuses et analyser les **tendances économiques** à venir sur le marché de l'emploi.“

(...) Tento systém by měl umožnit jednak analýzu společenských a hospodářských změn na národní, regionální a místní úrovni se zohledněním venkovských, nejvzdálenějších a horských oblastí, jednak přezkum **perspektiv rozvoje** trhu práce.“

valorisation

kolokace	česky-1	počet výskytů
valorisation effective de meilleure pratique	skutečné zhodnocení osvědčených postupů	1

Databáze ISAP překládá „*valorisation*“ jako „*využití*“. Databáze ISAP překládá „*effective*“ jako „*efektivní*“, „*skutečný*“, „*okamžitý*“, „*účinný*“. „*Effective*“ charakterizuje výkladový slovník (Larousse, 2009) jako „1. *Qui existe réellement, qui se traduit en action.*; 2. *(droit) Qui prend effet, entre en vigueur.*“ Dále jsem vyhledávala termín „*valorisation*“ (Larousse, 2009), která je charakterizována jako: „*Action de donner de la valeur, plus de valeur à.*“ Po porovnání anglické, francouzské a české verze považuji český překlad za chybný.

52006AR0407

„asks the Commission to provide clarification regarding the organisation and funding of technical assistance for the initiative too, as this is crucial for ensuring that [best practices are harnessed effectively](#);“

„demande à la Commission européenne de fournir également des précisions concernant l'organisation et le financement de l'assistance technique prévue par l'initiative, à laquelle il accorde une grande importance pour la [valorisation effective des meilleures pratiques](#);“

„žádá Evropskou komisi, aby poskytla objasňující informace i k organizaci iniciativy a k financování její technické podpory, neboť tato iniciativa má velký význam pro [skutečné zhodnocení osvědčených postupů](#);“

4.5. Výsledky analýzy překladů

Předmětem analýzy překladů bylo celkem 18 textů z oblasti „*Regionální politika a koordinace strukturálních nástrojů*“. Následně jsem z těchto textů vytvořila korpus,

který měl v české části 87 500 slov a ve francouzské části 110 837 slov, z nichž jsem vybrala 150 kolokací, které měly celkem 178 překladů.

Z celkového počtu 150 kolokací bylo 130 kolokací (téměř 87%) přeloženo jedním překladem, 16 kolokací (téměř 11%) dvěma překlady, 2 kolokace (přes 1%) třemi překlady a 2 kolokace (přes 1%) pěti překlady (viz 4.5.1. Graf – Rozdělení dle počtu překladů)

Kolokace jsem dělila do dvou velkých podskupin – správně a nesprávně přeložené kolokace. Stanovila jsem kritéria, podle kterých jsem je řadila do těchto skupin. Řídila jsem se podle následujících pravidel: závaznost (databáze ISAP, IATE), akceptace překladu (výkladový slovník Larousse) a forma překladu (porovnání anglické, české a francouzské verze). 4 kolokace měly závaznou formu v databázi ISAP. 1 kolokace zde byla uvedena jako pomocný termín. 76 kolokací bylo částečně uvedeno v databázi ISAP a IATE. Dále jsem se řídila zejména výkladovým slovníkem Larousse a porovnáním anglické, francouzské a české verze překladu. Ve dvou případech jsem použila jako zdroj Úřední věstník Evropské unie¹⁰ a zákon „361/200 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)“.

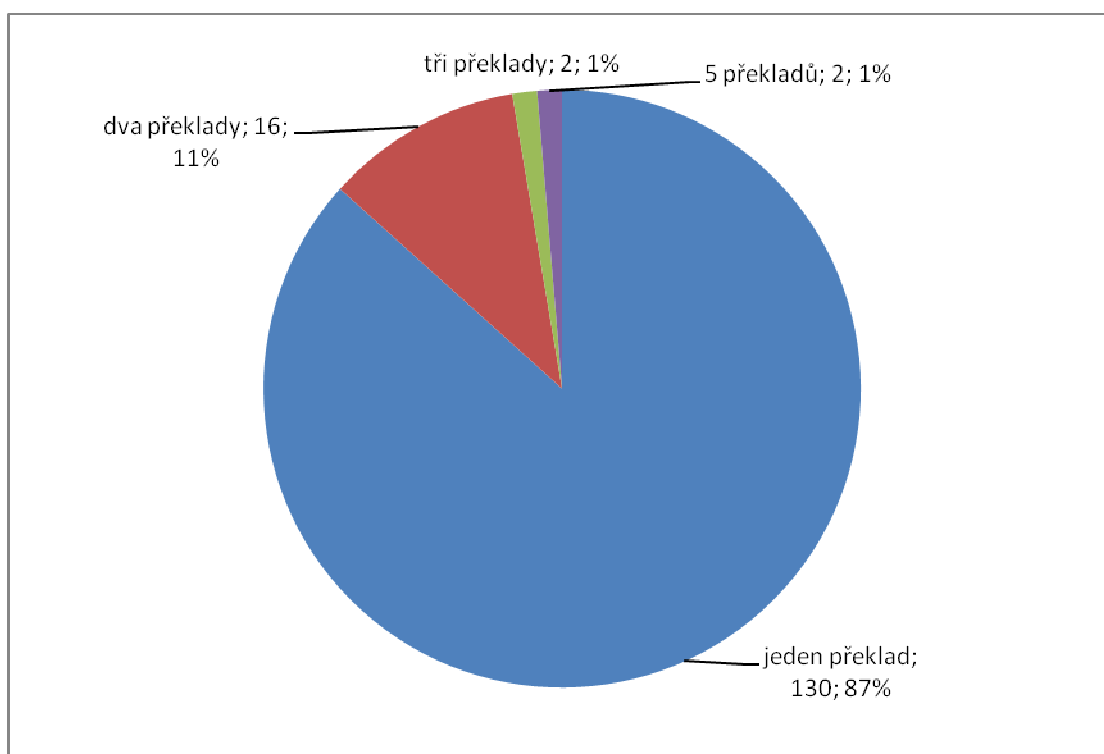
96% (144) kolokací bylo přeloženo dle kritér správně a 4% (6) kolokací bylo přeloženo dle kritér nesprávně (viz 4.5.2 Graf – Správné a nesprávné překlady). Do správně přeložených kolokací patří i kolokace, které byly přeloženy neúplně (téměř 3%; 4 kolokace¹¹), které byly přeloženy rozšířeně (necelé 1%; 1 kolokace) a nesynonymní kolokace (2%, 3 kolokace). (Viz 4.5.3. Graf – Rozdělení kolokací dle správných překladů)

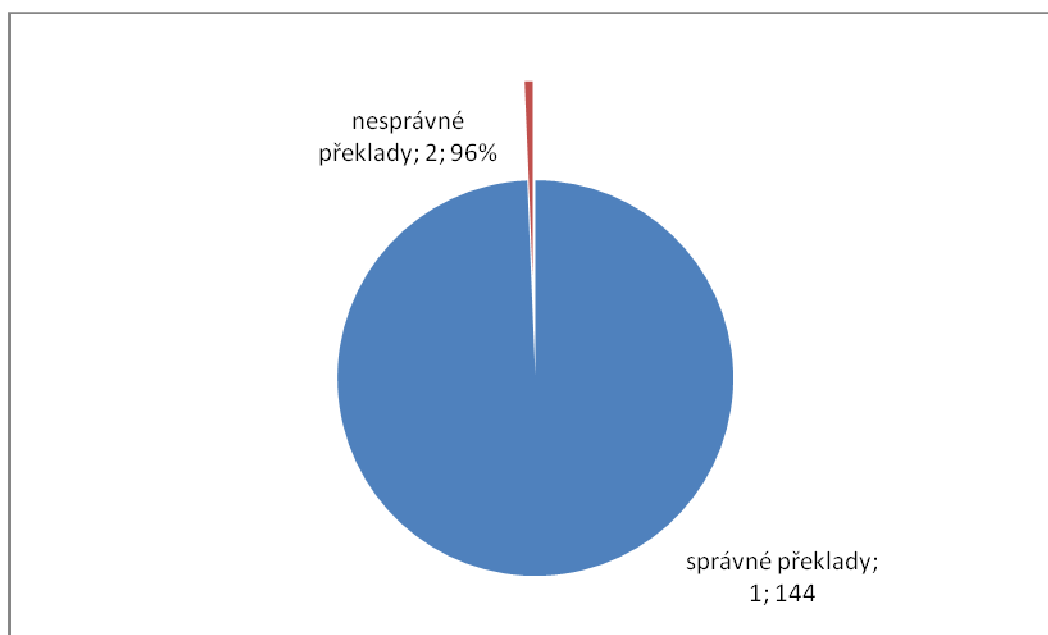
¹⁰ viz bibliografie

¹¹ vypočteno ze 144 správně přeložených kolokací. Stejný postup platí i pro rozšířeně přeložené kolokace a nesynonymní kolokace

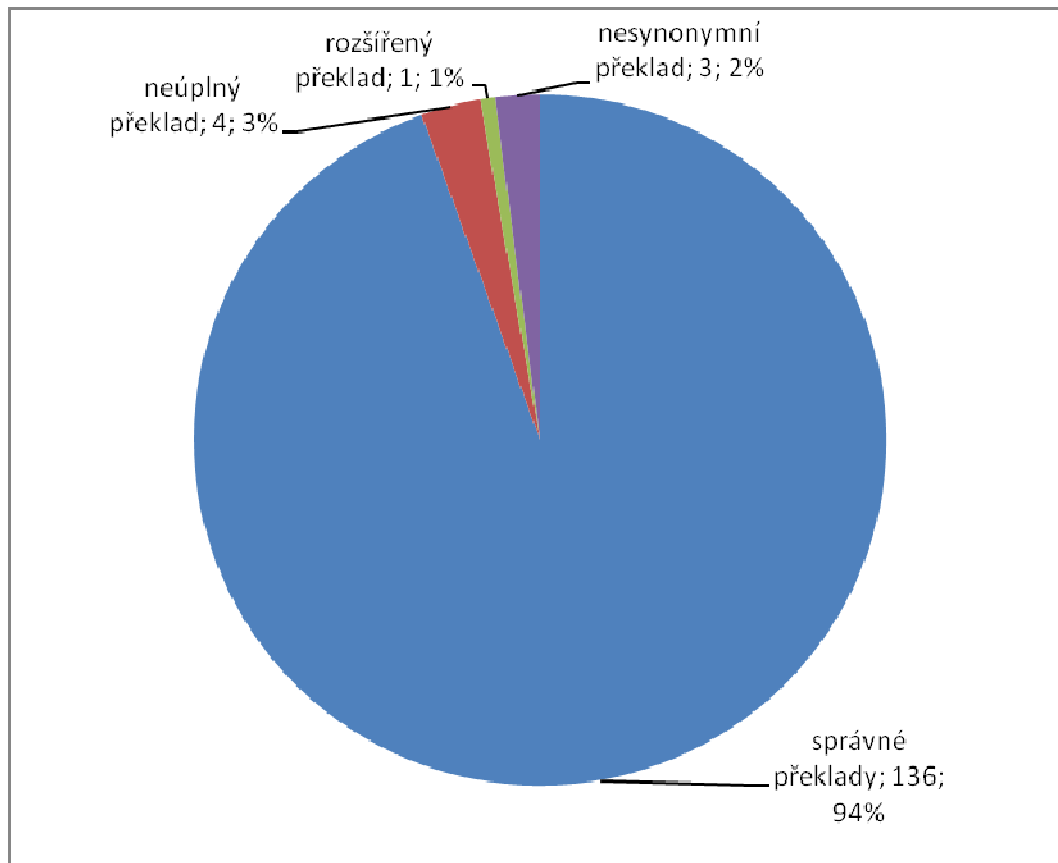
4.5.1. Graf – Rozdělení dle počtu překladů

4.5.2. Graf – Správné a nesprávné překlady

4.5.3. Graf – Rozdělení kolokací dle správných překladů

5. Závěr

Analýza překladů v této práci vychází z paralelního korpusu, který je sestaven z 18 evropských legislativních textů ve francouzském a českém jazyce. Texty byly vybrány z období let 2002 až 2008. Tématika překladů se týká oblasti „*Regionální politika a koordinace strukturálních nástrojů*“. Vybrané texty obsahují v české části 87 500 slov a ve francouzské části 110 837. V paralelním korpusu bylo vybráno 23 termínů, které obsahují 150 kolokací.

Kolokace byly rozděleny do tříd dle morfologické struktury. Zjistili jsme, že nejvíce kolokací v základních třídách je tvořeno strukturou N + A (10. třída), kde se nachází 58 kolokací (39%). Druhá nejpočetnější skupina měla strukturu N+ de + X (12. třída), která obsahovala 40 kolokací (26%). Na třetím místě je 9. třída, která má strukturu A + N s počtem 7 kolokací (5%). V celkovém počtu byly na druhém místě rozšiřující třídy, ve kterých celkem bylo 45 kolokací (30%). Přes 73% zkoumaných kolokací patří do základních tříd.

Hlavním cílem této bakalářské práce je zkoumání správnosti překladů. Pro jejich posouzení bylo stanoveno několik kritérií, podle kterých byly hodnoceny. Zejména se dbalo na závaznost, akceptaci překladu a formu překladu. 4 kolokace měly závaznou formu v databázi ISAP. 76 kolokací bylo částečně uvedeno v databázi ISAP a IATE. Dále byl překlad stanoven dle výkladový slovník Larousse a porovnáváním textů anglické, francouzské a české verze překladu.

V některých případech nebylo snadné zařadit kolokaci podle správného nebo nesprávného překladu, protože texty byly překládány z anglického jazyka nebo byly přeloženy lehce neobratným způsobem. Toto zjištění je patrné i na uvedených překladech. Přesto dle stanovených kritérií bylo vyhodnoceno 96% (144) kolokací jako správně přeložené a 4% (6) kolokací jako nesprávně přeložené. Do správných překladů byly zařazeny i kolokace, které byly přeloženy neúplně, rozšířeně, nebo které byly nesynonymní.

Výsledná analýza terminologie by měla přispět do paralelního korpusu CORTE (Corpus des textes européens), který jako projekt vzniká na Ústavu romanistiky pod vedením PhDr. Jana Radimského, Ph.D.

Résumé

Le thème du présent mémoire de licence est : La terminologie française et tchèque dans les textes législatifs européens spécialisés au champ sémantique de : « Politique régionale et coordination des instruments structurels. »

Le travail est divisé en plusieurs parties. D'abord nous avons abordé des sujets théoriques et ensuite nous avons consacré plus d'attention à l'analyse des collocations.

Dans le chapitre I nous avons expliqué brièvement le site web EUR-Lex, qui permet d'accéder gratuitement au droit de l'Union européenne et à d'autres documents considérés comme publics. Nous avons parlé aussi du Journal officiel de l'Union européenne qui constitue la base de la database EUR-Lex. De ce site nous avons choisi les textes concernant le sujet.

Dans le chapitre II nous avons parlé de la linguistique du corpus. Nous avons expliqué quelques termes concernant cette problématique. Il s'agit des termes : linguistique du corpus, corpus et son classement, collocations et son classement. Nous avons abordé un peu plus le sujet du corpus parallèle avec lequel nous avons travaillé.

Dans le chapitre III nous avons décrit la préparation du matériel. D'abord nous avons choisi 18 textes concernant le sujet de « *Politique régionale et coordination des instruments structurels.* » Ces textes sont des années 2002 – 2008 en français et en tchèque. Nous avons unifié la forme des textes pour que le programme ParaConc ne fasse pas des problèmes. Ensuite nous avons enregistré 18 textes dans le corpus et nous avons vu que la version française contenait 110 837 mots et la version tchèque contenait 87 500 mots. Nous avons choisi 23 termes. Ensuite nous avons établi une base de données électronique comptant 150 collocations.

La deuxième partie de ce chapitre contient l'analyse de la structure morphologique des 150 collocations. Nous avons trouvé 3 catégories de base qui

contiennent un ensemble de 105 collocations, et le reste des collocations sont classées dans un tableau contenant les catégories complémentaires. Ces dernières contiennent en tout 45 collocations, dont presque 39% appartiennent dans la classe N + A. La deuxième classe parmi les classes élémentaires est la classe N + de + X avec 26%. Et la classe A + N compte presque 5%. Les classes complémentaires représentent 30 %.

Dans le chapitre IV nous avons comparé toutes les collocations de notre base de données avec leurs traductions tchèques.

L'analyse de cette traduction est suivante :

- Les collocations avec une traduction – 139 collocations sont traduites correctement, 6 collocations sont traduites incorrectement, 5 collocations sont traduites correctement en raccourci ou en rallonge, mais néanmoins bien.
- Les collocations avec plusieurs traductions – 17 collocations sont synonymes, et 3 collocations ne peuvent pas être considérées comme synonymes.

Pour bien analyser les traductions, nous avons fixé plusieurs critères. Les principaux critères sont les suivants : caractère obligatoire (database ISAP, IATE), acceptation (dictionnaires encyclopédiques de la langue française) et forme (version anglaise des textes).

Quelquefois, il n'était pas facile de bien classer les collocations parce que la traduction était un peu maladroite, et souvent les textes ont été traduits de la version anglaise. Selon nos critères, nous pouvons constater que 144 collocations du nombre total sont traduites correctement, et 6 collocations sont traduites incorrectement.

Bibliografie

Odborná literatura

BILGIER M., Corpus – Méthodologie et application linguistiques, Paris, Honoré Champion Éditeur et Les Presses universitaires de Perpignan, 2000, ISBN 2-7453-0286-8

BLUMENTHAL P., Hausman F. J., Collocations, corpus, dictionnaires, 150 Langue française, N° 1239, Juin 2006a, ISBN 2200-92177-2

ČERMÁK F., Jazykový korpus: Prostředek a zdroj poznání, Upravená verze článku z časopisu Slovo a slovesnost 56, 1995, s. 199 – 140

ČERMÁK F., Syntagmatika slovníku: typy lexikálních kombinací, Čeština – univerzália a specifika 3, eds. Z. Hladká, P. Karlík, Brno; 2001, s. 223-232

ČERMÁK F., Schmiedtová V., Český národní korpus – základní charakteristika a širší souvislosti, Národní knihovna ČR, 2004, roč. 15, č. 3, s. 152-168, ISSN 1214-0678

ČERMÁK F. (ed.), Šulc M. (ed.), Kolokace, Praha, Nakladatelství Lidové noviny: Ústav Českého národního korpusu, 2006b, ISBN 80-7106-863-2

MATHIEU-COLAS M., Essai de typologie des noms composés français, Cahiers de lexicologie 69, 1996, s. 71-125)

RADIMSKÝ J., Italské a vybrané francouzské neologismy z oblasti informatiky a nových médií (1990-1996), Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, České Budějovice, 2003c, ISBN: 80-7040-624-0

RADIMSKÝ J., Les composés italiens actuels, Cellule de Recherche en linguistique, Paris, 2006c, ISBN 2-9526027-0-0

Bakalářské práce

PAPOUŠKOVÁ L., Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast: „Odpadové hospodářství a čisté technologie“, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, Katedra romanistiky, České Budějovice, 2007a

Slovníky

Akademický slovník cizích slov, kolektiv autorů pod vedením Věry Petráčkové a Jiřího Krause, Academia, nakladatelství AV ČR, Praha, 1998, ISBN 80-200-0607-9

Francouzsko-český a česko-francouzský hospodářský slovník, Dictionnaire économique français-tchèque tchèque- français, Nakladatelství Fraus, Plzeň, 2003, ISBN 80-7238-259-4

Klégr A., Tezaurus jazyka českého, slovník českých slov a frází souznačných, blízkých a příbuzných, Nakladatelství Lidové noviny, 2007b, ISBN 978-80-7106-920-1

Larousse, dictionnaire encyclopédique en 2 volumes, tome 1, COSMOPRESS, Paris, 1991, ISBN 2-03-101911-2

Elektronické slovníky

Le petit Larousse illustré 2010, 2009, CD-ROM, ISBN 978-2-03-584078-3

Internetové stránky

eur-lex.europa.eu/cs

<http://www.euroleg.cz/info.htm>

<http://www.eur-lex.cz/smernice-narizeni-eu/eurlex.about.aspx>

<http://isap.vlada.cz/>

<http://iate.europa.eu>

Elektronické zdroje

Úřední věstník Evropské unie, C 317, svazek 52, 13, prosince 2009, ISSN 1725-5163,
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:317:FULL:CS:PDF>

Ministerstvo vnitra - zákon 361/200 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o
změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)

<http://www.mdcz.cz/NR/rdonlyres/C33E38FC-A12A-46B8-9E89-841136D385FE/0/MicrosoftWord361.pdf>

Ředitelství silnic a dálnic – Pozemní komunikace, jejich rozdělení a správa

<http://www.rsd.cz/print/Udrzba-komunikaci/Rozdeleni-komunikaci-a-sprava/pozemni-komunikace-jejich-rozdeleni-a-sprava>

Přílohy

Příloha A – Francouzsko-český slovníček

Příloha A – Francouzsko-český slovníček

Tento slovníček obsahuje 150 použitých kolokací. V překladech jsou uvedeny všechny české překladové varianty, které jsou součástí zpracované databáze.

A

absorption (s. f.)

absorption de fond communautaire - absorpce prostředků EU

absorption des fonds – absorpce, spotřeba finančních prostředků, absorpce financí,
absorpce prostředků, finanční absorpce

absorption financière - absorpce finančních prostředků, finanční spotřeba

B

bonne utilisation - dobré využití

C

cluster (s. m.)

cluster économique - hospodářský klastr

cluster transnational compétitif et innovant - nadnárodní regionální konkurenční a
inovační seskupení

correction (s. f.)

correction financière - finanční oprava

création de grappe - vytvoření uskupení

D

densité (s. f.)

densité de la couverture du réseau ferroviaire - hustota železniční stě

densité du réseau - hustá síť

densité du réseau autoroutier - hustota silniční sítě

densité moyenne de population - průměrná hustota zalidnění

dépollution (s. f.)

dépollution de la rivière Becva - Čistá Bečva

dépollution du cours supérieur de l'Elbe - Čisté horní Labe

dépollution fluviale - vyčištění řeky

dépollution intégrée - integrované čištění

développement de grappe - rozvoj uskupení

différent échelon - různá úroveň, různé podmínky

durabilité (s.f.)

durabilité à long terme - dlouhodobá udržitelnost

durabilité du réseau - udržitelnost sítě

durabilité écologique - ekologická udržitelnost

durabilité économique - trvalý hospodářský charakter

durabilité environnementale - environmentální udržitelnost, udržitelnost životního prostředí

E

échelon (s. m.)

échelon communautaire - úroveň Společenství

échelon local - místní úroveň, místní prostředí, místní subjekty, místní struktura, místní

échelon national - vnitrostátní úroveň, celostátní úroveň, národní úroveň

échelon régional - regionální úroveň, regionální prostředí

existence de grappe - existence uskupení, fungování skupiny

exploitation (s. f.)

exploitation agricole - zemědělský provoz, zemědělský podnik

exploitation de ressource - využití zdroje, rozvoj zdroje

extension (s. f.)

extension d'installation - rozšíření zařízení

extension de la station de traitement des eaux usées - rozšíření čistírny odpadních vod

extension de la voie de gare - rozšíření staniční koleje

extension de l'approvisionnement en eau - rozšíření zásobování vodou

extension de pôles d'excellence - růst pólů excelence

extension des pistes - rozšíření rozjezdových drah

extension du champ d'application - rozšíření pole působnosti

extension du métro - rozšíření sítě ML

extension du phénomène de la mondialisation - rozšiřování globalizace

extension du quai du terminal Ro-Ro - rozšíření roll on/roll off terminálu

extension du réseau de distribution d'eau - rozšíření dodávek vody

extension du réseau d'égouts - rozšíření kanalizační sítě, rozšíření kanalizačního systému

extension du réseau public de collecte et de traitement des eaux usées - rozšíření sběru a čištění odpadních vod ve městě

extension du réseau routier existant - rozvoj sítě silnic

extension du traitement - podpora zpracování odpadů

extension urbaine anarchique - rozrůstání měst

F

faible absorption - nízká absorpce

faible densité de population - řídké osídlení

forte pression - tlak

frais (s. m.)

frais administratif - správní výdaje, administrativní náklady

frais consécutifs - sekundární náklady

frais d'évaluation - poplatky za hodnocení

frais d'expertise technique - náklady na odborně technické poradenství

frais d'exploitation - provozní náklady

frais de comptabilité - náklady na účetnictví
frais de conseil juridique - náklady na právní poradenství
frais de contentieux - náklady na soudní řízení
frais de déplacement - cestovné
frais de fonctionnement - provozní výdaje, provozní náklady
frais de change - poplatky za směnu
frais de notaire - notářské poplatky
frais financier - finanční náklady
frais généraux - obecné výdaje
frais indirects - režijní náklady

G

grande densité - vysoká hustota

grappe (s. f.)

grappe d'entreprise innovante - skupina inovativního podniku

grappe productive – uskupení, hospodářské uskupení

grappe régionale - regionální uskupení

I

influence (s. f.)

influence croissante - rostoucí význam

influence fondamentale - zásadní význam

(avoir) influence directe - ovlivňovat

(avoir) influence positive - pozitivně ovlivňovat

instance (s. f.)

instance communautaire - orgán Společenství

instance décentralisée - decentralizovaný orgán

instance européenne - evropská instituce

instance non-gouvernementale - nevládní organizace

instance publique - veřejná správa

instance responsable de voie cyclable et piétonne - funkce zplnomocněnce jakožto

orgánu pro cyklistický a pěší provoz
instance territoriale - územní celek

J

juste absorption - samotná spotřeba

L

large utilisation - širší využití

M

mesure de correction effective - potřebné nápravné opatření

mutation (s. f.)

mutation du marché - změna na trhu

mutation du paysage européen - změna evropské krajiny

mutation économique - hospodářská změna

mutation industrielle - průmyslová změna

mutation profonde ou dommageable - dalekosáhlá negativní změna

mutation socio-économique - společenská a hospodářská změna

mutation structurelle - strukturální změna, restrukturalizace

mutation structurelle inévitable - nevyhnutelná strukturální změna

N

nuisance (s.f.)

nuisance sonore - rušení hlukem

nuisance urbaine - zatížení měst, znečišťování městského prostředí

O

opérateur (s. m.)

opérateur économique - hospodářský subjekt

opérateur indépendant - nezávislý hospodářský subjekt

P

pression (s. f.)

pression croissante de la mondialisation - zvyšující se tlak globalizace

pression de la demande - tlak poptávky

pression forte - velké zatížení

pression importante - značný tlak

principale tendance de marché international - hlavní tendence mezinárodního trhu

R

rénovation (s. f.)

rénovation de ville - oživení města

rénovation du centre - oživení centra

rénovation urbaine - obnova města

renversement de tendance réussi - úspěšné zvrácení trendu

réseau de tramways d'une densité impressionnante - mimořádně hustá síť tramvají

S

ségrégation (s. f.)

ségrégation hommes-femmes - nerovný přístup k mužům a ženám

ségrégation professionnelle - profesní segregace

ségrégation spatiale - prostorová segregace

T

tendance (s. f.)

tendance déclinante du transport public - sestupný trend veřejné dopravy

tendance économique - perspektiva rozvoje

tendance forte - silná tendence

tendance générale - trend

tendance territoriale - územní trend

U

utilisation (s. f.)

utilisation actuelle - současné využití

utilisation d'énergie - využití energie

utilisation d'équipements durables - využívání trvalých zařízení

utilisation d'immobilisations incorporelles - využívání nehmotného majetku

utilisation d'indicateurs - využití ukazatelů

utilisation d'infrastructure - využívání infrastruktur

utilisation de la réserve - využití rezervy

utilisation de la télématique - využívání telematiky

utilisation de la voiture - použití automobilu

utilisation de nouvelle connaissance - využití nových znalostí

utilisation de routes - používání silnic

utilisation des crédits - využití finančních zdrojů

utilisation des Fonds structurels - provádění strukturálních fondů

utilisation des instruments financiers - využití finančních nástrojů

utilisation des moyens - využití prostředků

utilisation des ressources - využití prostředků

utilisation des ressources financières - využívání finančních zdrojů

utilisation des sols - spotřeba plochy

utilisation des terres - územní plánování

utilisation des TIC - využívání informativních a komunikačních technologií

utilisation des transports en commun - vytížení systémů veřejné dopravy

utilisation du potentiel - využití potenciálu

utilisation du système SEGTF - zavedení ERTMS

utilisation durable - trvalé využití

utilisation efficace - být využíván účinně, účinné využití, účinné využívání

utilisation innovatrice - inovativní využívání

utilisation intensive - intenzivní využívání

utilisation plus efficiente - účinnější využívání

utilisation propre - čisté využívání

V

valorisation (s. f.)

valorisation de réseau - využití sítě

valorisation des déchets solides - využití pevného odpadu

valorisation des déchets solides urbains - využívání městských odpadných vod,
využití městského pevného odpadu

valorisation effective de meilleure pratique - skutečné zhodnocení osvědčených
postupů

valorisation touristique - zlepšování turistického ruchu

vision (s.f.)

vision critique - kritický pohled

vision d'ensemble - souhrnné nahlížení, ve svém celku

vision globale du territoire européen - celková vize evropského území